

*Agencija za kontrolu i obezbjeđenje
kvaliteta visokog obrazovanja*

**IZVJEŠTAJ O RADU
ZA 2021. GODINU**

Mart, 2022.

Sadržaj	3
REZIME	5
1. EKSTERNA EVALUACIJA	5
1.1. Akreditacija studijskih programa	5
1.2. Reakreditacija ustanova visokog obrazovanja	8
1.3. Akreditacija programa cjeloživotnog učenja	9
1.4. Lista eksperata	10
2. OBEZBJEĐENJE KVALITETA VISOKOG OBRAZOVANJA	13
2.1. Strategija visokog obrazovanja 2021-2025.	13
2.2. Nacrt zakona o visokom obrazovanju	13
2.3. Obezbjedenje kvaliteta i istraživanje	14
2.4. Saradnja sa evropskim institucijama i asocijacijama	14
2.5. Saradnja sa drugim nacionalnim agencijama	15
2.6. Učešće Agencije u projektima i radnim tijelima	15
2.7. Istraživanje	19
2.8. Jačanje kapaciteta	20
3. OPŠTI I KADROVSKI POSLOVI	22
3.1. Kadrovski poslovi	22
3.2. Javne nabavke	22
3.3. Interna akta	23
3.4. Pristup informacijama	23
3.5. Sprječavanje korupcije	23
3.6. Finansiranje poslova Agencije	24

REZIME

Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (AKOKVO) osnovana je Odlukom Vlade Crne Gore broj 07-3338 od 2. novembra 2018. godine, kao pravno lice radi obavljanja djelatnosti od javnog interesa, a na osnovu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni list CG", broj 42/17). Agencija je osnovana radi usklađivanja sistema obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja sa Evropskim standardima i smjernicama za obezbjeđenje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja, kao i radi članstva u Evropskoj asocijaciji za obezbjeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju i registracije u Evropski registar agencija za obezbjeđenje kvaliteta.

Osnovna nadležnost Agencije je obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja koje se ostvaruje kroz postupke akreditacije studijskih programa, programa cjeloživotnog učenja, kao i reakreditacije ustanova visokog obrazovanja, te u krajnjem predlaganjem mjera za njegovo kontinuirano unaprjeđenje. Agencija je tokom tri i po godine svog rada stvorila osnovu za unaprjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori.

Godinu 2021. je obilježio nastavak epidemije zarazne bolesti COVID-19, te u tom smislu značajan izazov za svakog pojedinca i svaku organizaciju. Rad Agencije u izvještajnom periodu bio je otežan, jer se značajan dio njenih aktivnosti sprovodio onlajn. I pored navedenih okolnosti, Agencija je uspjela da redovno sprovodi svoje nadležnosti, o čemu svjedoče postignuti rezultati.

Agencija je tokom izvještajne godine primila ukupno 21 zahtjev za akreditaciju studijskih programa. Od ukupnog broja primljenih zahtjeva, akreditovano je ukupno 19 studijskih programa, jedan postupak evaluacije je u toku, dok je jedan postupak evaluacije prekinut do rješavanja pitanja razvoja kvalifikacije od strane Savjeta za kvalifikacije.

Primljena su dva zahtjeva za reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja. Razlog ovako malog broja zahtjeva za reakreditaciju leži u činjenici da se reakreditacija ustanove sprovodi svakih pet godina, u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju. U 2022. godini će se sprovesti reakreditacija Univerziteta Crne Gore, imajući u vidu da važeća akreditacija ovoj ustanovi ističe krajem studijske 2021/2022. godine.

U cilju sprovođenja procesa akreditacije studijskih programa, posebnih programa usavršavanja cjeloživotnog učenja, kao i reakreditacije ustanova visokog obrazovanja, Agencija obrazuje listu eksperata koju čine ekspert i iz zemlje i inostranstva. Listu eksperata čine profesori sa akademskim zvanjem, privrednici i studenti koje Agencija bira prema utvrđenim kriterijumima, a na osnovu sprovedenog javnog poziva. Agencija je tokom 2021. godine angažovala 56 eksperata (52 eksperta u postupcima akreditacije, i to 42 predstavnika akademskog osoblja, 2 predstavnika privrede, kao i 2 studenta). U postupcima reakreditacije angažovana su 4 eksperta od kojih su 3 predstavnika akademskog osoblja i 1 student.

U 2021. godini finalizovana je Strategija visokog obrazovanja 2021-2025. koja primjenu Evropskih standarda i smjernica postavlja kao cilj crnogorskom sistemu obezbjeđenja kvaliteta. Tokom 2021. godine posebna pažnja je bila posvećena izradi predloga zakonskih rješenja u dijelu obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja koja bi bila sastavni dio novog Zakona o visokom obrazovanju. U tom pogledu, predstavnik Agencije je tokom izvještajne godine redovno i aktivno učestvovao u Radnoj grupi koju je Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta formiralo za potrebe izrade navedenog zakona.

Nastavljena je saradnja sa ENQA-om i EQAR-om koje predstavljaju krovne institucije EHEA-e. Svoju posvećenost na putu ka punopravnom članstvu u međunarodne asocijacije, Agencija je potvrdila tokom 2019. godine, kada je postala pridruženi član ENQA-e. Kontinuirana saradnja sa CEENQA-om tokom 2021.

godine kroz dvomjesečne sastanke je rezultirala učešćem u istraživanju o nezavisnosti agencija i zvaničnom predstavljanju Agencije i projekta BAQUAL članovima te centralno-istočnoevropske asocijacije.

Agencija je potpisala sporazum o međusobnoj saradnji sa Agencijom za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine i nastavljena je saradnja sa Nacionalnim akreditacionim telom Srbije.

Kroz učešće u projektima, Agencija na najefikasniji način unaprjeđuje svoje kapacitete i stiče nova znanja i iskustva. Projekti su usmjereni na ispunjavanje nadležnosti Agencije koje se tiču obaveza proisteklih iz članstva u EHEA-i i zakonskih obaveza: usklađenosti obezbjeđenja kvaliteta sa ESG-om i predlaganja mjera za unaprjeđenje sistema visokog obrazovanja. Tokom 2021. godine Agencija je bila partner u devet projekata:

1. *Jačanje internacionalizacije na crnogorskim univerzitetima kroz efikasno strateško planiranje (Fostering internationalization at Montenegrin HEIs through Efficient Strategic Planning – IESP)*
2. *Projekat razmjene zaposlenih u organizaciji Sekretarijata za praćenje Bolonjskog procesa (Staff mobility project, Bologna follow-up group - BFUG)*
3. *Kvalitetno obrazovanje za sve (Quality education for all)*
4. *Integracija ključnih kompetencija u obrazovni sistem Crne Gore (Integration of key competences into the education system of Montenegro)*
5. *Podrška evropskim agencijama u ispunjavanju Evropskih standarda i smjernica (Support to European QA agencies in meeting the ESG - SEQA ESG)*
6. *Bolje akademske kvalifikacije kroz obezbjeđenje kvaliteta (Better academic qualifications through quality assurance - BAQUAL)*
7. *Mikro-kvalifikacije povezane sa ključnim bolonjskim obavezama (Micro credentials related to the key obligations of Bologna – MICROBOL)*
8. *Jačanje kapaciteta za implementaciju dualnog obrazovanja u visokom obrazovanju u Crnoj Gori (Building capacities for the implementation of dual education in higher education in Montenegro – DUALMON)*
9. *Jačanje autonomije i povećanje odgovornosti i transparentnosti univerziteta Zapadnog Balkana (Strengthening university autonomy and increasing accountability and transparency of Western Balkans Universities – STAND)*

Doprinos unaprjeđenju sistema kvaliteta u Crnoj Gori, Agencija ostvaruje i kroz učešće u nekoliko radnih nacionalnih i međunarodnih timova. Većina projektnih aktivnosti nastavile su planirani tok, a većina aktivnosti je realizovana onlajn tj. putem video konferencije.

Od deset analitičkih dokumenata koji su mahom bili u funkciji unaprjeđenja politika obezbjeđenja kvaliteta, Agencija je tokom 2021. godine pripremila četiri kao osnovu za zakonska rješenja u Nacrtu zakona o visokom obrazovanju. Pored ažuriranja i unaprjeđenja internih baza i registara, Agencija učestvuje u ažuriranju Zajedničke baze akreditovanih studijskih programa i ustanova visokog obrazovanja zemalja Zapadnog Balkana.

Obuka zaposlenih i učesnika u procesu obezbjeđenja kvaliteta predstavlja jednu od prioritarnih aktivnosti Agencije. Tokom 2021. godine, aktivnosti jačanja kapaciteta su se najvećim dijelom realizovale u onlajn formatu.

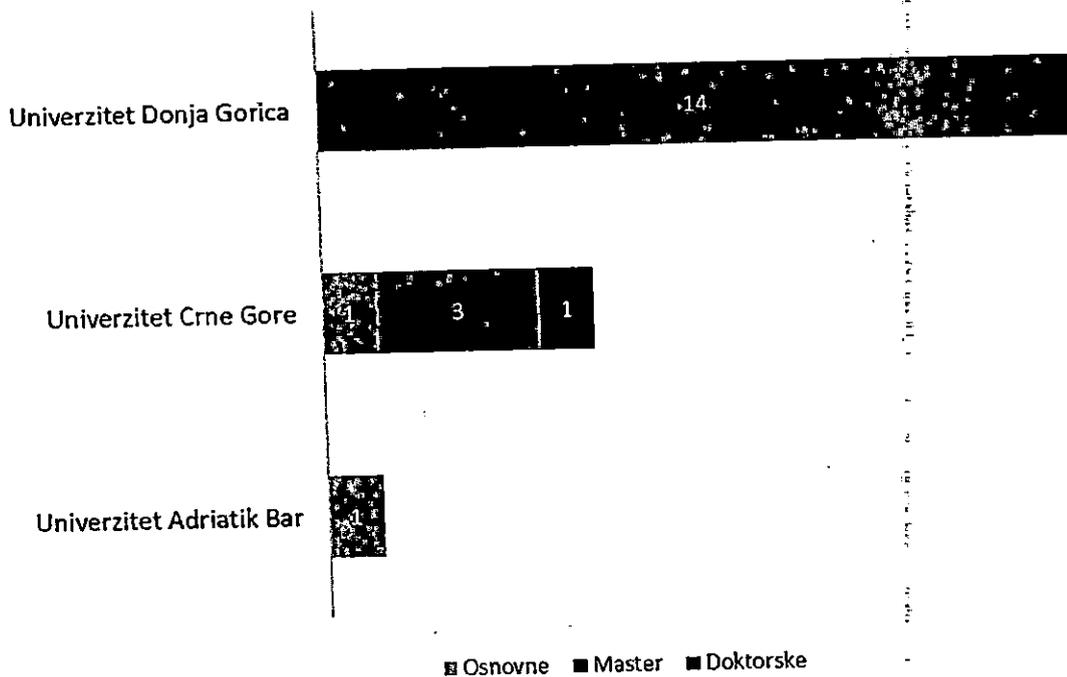
Prema važećem Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja, u Agenciji je sistematizovano ukupno 20 radnih mjesta za 20 izvršilaca. U Agenciji je trenutno 15 zaposlenih uključujući vršioca dužnosti direktora i pomoćnike direktora.

1. EKSTERNA EVALUACIJA

1.1. Akreditacija studijskih programa

Postupkom akreditacije studijskog programa vrši se ocjena kvaliteta studijskog programa i njegove usklađenosti sa profesionalnim potrebama i usvojenim standardima, uporedivosti sa istim ili sličnim programima u inostranstvu, kao i zastupljenost i kreditno vrednovanje praktične nastave.

Agencija je primila 21 zahtjev za akreditaciju studijskih programa. Od ukupnog broja primljenih zahtjeva, akreditovano je 19 studijskih programa, jedan postupak evaluacije je u toku, dok je jedan postupak evaluacije prekinut do rješavanja pitanja razvoja kvalifikacije. Od ukupnog broja primljenih zahtjeva za akreditaciju, tri zahtjeva su se odnosila na akreditaciju studijskih programa osnovnih studija, 16 na akreditaciju studijskih programa master studija i dva na akreditaciju studijskih programa doktorskih studija. Akreditovan je i jedan studijski program doktorskih studija na engleskom jeziku na Univerzitetu Crne Gore kao i jedan studijski program za koji je zahtjev pristigao u 2020. godini. (Grafikon 1.1.1.)

Grafikon 1.1.1.
Akreditovani studijski programi prema nivou studija (osnovne, master, doktorske studije) u 2021. godini

Pregled završenih postupaka akreditacije prikazan je u Tabeli 1.1.1. koja obuhvata zahtjeve koji su primljeni i završeni u 2021. godini kao i jedan zahtjev koji je primljen u 2020. godini, a završen je u 2021. godini.

Tabela 1.1.1.

Završeni postupci akreditacije studijskih programa u 2021. godini

Ustanova	Studijski program	Status akreditacije	Članovi ekspertske komisije	Datum odluke
Univerzitet Donja Gorica Fakultet primijenjene nauke	Master studije Psihologija	Akreditovan	Deda Đelović, pomoćnik izvršnog direktora Luke Bar, predstavnik tržišta rada, predsjednik Dr. Bojana Dimitrijević, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu, članica Dr. Jasna Bogdanović - Čurić, Akademija likovnih umjetnosti Trebinje, članica Prof. dr. Stevo Nikić, rektor na Univerzitetu Adriatik Bar, član Stefan Mikić, završna godina medicinskog fakulteta UCG, predstavnik studenata, član	06.07.2021. godine
Univerzitet Donja Gorica Fakultet za informacione sisteme i tehnologije	Master studije – Informacione tehnologije	Akreditovan	Prof. dr. Sonja Pravilović, Fakultet za poslovnu ekonomiju Bar, Univerzitet Adriatik, predsjednica Prof. dr. Ljiljana Kaščelan, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore, članica Prof. dr. Belma Ramić-Brkić, Fakultet kompjuterskih nauka/informacionih sistema, Univerzitet Sarajevska škola za nauku i tehnologiju, članica	06.09.2021. godine
Univerzitet Donja Gorica Fakultet za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis	Master studije – Menadžment	Akreditovan	Prof. dr. Jelena Kočović, Ekonomski fakultet Beograd, predsjednica Prof. dr. Marija Janković, Fakultet za ekonomiju i biznis, Univerzitet Mediteran, članica Prof. dr. Ivo Županović, Fakultet za biznis i turizam Budva, član	01.09.2021. godine
Univerzitet Donja Gorica Fakultet pravnih nauka	Master studije - Pravosuđe i javna uprava	Akreditovan	Prof. dr. Rajka Đoković, Pravni fakultet, Univerzitet Crne Gore, predsjednica Prof. dr. Snežana Miladinović, Pravni fakultet, Univerzitet Crne Gore, članica Prof. dr. Ljubinko Mitrović, Ombudsman za ljudska prava, član	30.09.2021. godine
Univerzitet Donja Gorica Fakultet pravnih nauka	Master studije - Međunarodno pravo	Akreditovan	Prof. dr. Ljubinko Mitrović, Fakultet pravnih nauka, Panevropski univerzitet APEIRON u Banja Luci, predsjednik Prof. dr. Siniša Tatalović, Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu, član Doc. dr. Miloš Hrnjaz, Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Beogradu, član Doc. dr. Martina Primorac, Pravni fakultet, Univerzitet modernih znanosti Bosne i Hercegovine, članica Doc. dr. Maja Savić Bojanić, Odjeljenje za političke nauke i međunarodne odnose, Sarajevska škola za nauku i tehnologiju, članica	30.09.2021. godine
Univerzitet Donja Gorica Humanističke studije	Master studije Međunarodna politika i bezbjednost	Akreditovan	Prof. dr. Ljubinko Mitrović, Fakultet pravnih nauka, Panevropski univerzitet APEIRON u Banja Luci, predsjednik Prof. dr. Siniša Tatalović, Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu, član Doc. dr. Miloš Hrnjaz, Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Beogradu, član Doc. dr. Martina Primorac, Pravni fakultet, Univerzitet modernih znanosti Bosne i Hercegovine, članica Doc. dr. Maja Savić Bojanić, Odjeljenje za političke nauke i međunarodne odnose, Sarajevska škola za nauku i tehnologiju, članica	06.10.2021. godine
Univerzitet Donja Gorica Humanističke studije	Master studije – Rodne studije	Akreditovan	Prof. dr. Ljubinko Mitrović, Fakultet pravnih nauka, Panevropski univerzitet APEIRON u Banja Luci, predsjednik Prof. dr. Siniša Tatalović, Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu, član Doc. dr. Miloš Hrnjaz, Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Beogradu, član Doc. dr. Martina Primorac, Pravni fakultet, Univerzitet modernih znanosti Bosne i Hercegovine, članica Doc. dr. Maja Savić Bojanić, Odjeljenje za političke nauke i međunarodne odnose, Sarajevska škola za nauku i tehnologiju, članica	06.10.2021. godine
Univerzitet Donja Gorica Humanističke studije	Master studije – Komunikologija i mediji	Akreditovan	Prof. dr. Ljubinko Mitrović, Fakultet pravnih nauka, Panevropski univerzitet APEIRON u Banja Luci, predsjednik Prof. dr. Siniša Tatalović, Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu, član Doc. dr. Miloš Hrnjaz, Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Beogradu, član Doc. dr. Martina Primorac, Pravni fakultet, Univerzitet modernih znanosti Bosne i Hercegovine, članica Doc. dr. Maja Savić Bojanić, Odjeljenje za političke nauke i međunarodne odnose, Sarajevska škola za nauku i tehnologiju, članica	06.10.2021. godine
Univerzitet Donja Gorica Humanističke studije	Master studije Politička teorija i politička analiza	Akreditovan	Prof. dr. Ljubinko Mitrović, Fakultet pravnih nauka, Panevropski univerzitet APEIRON u Banja Luci, predsjednik Prof. dr. Siniša Tatalović, Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu, član Doc. dr. Miloš Hrnjaz, Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Beogradu, član Doc. dr. Martina Primorac, Pravni fakultet, Univerzitet modernih znanosti Bosne i Hercegovine, članica Doc. dr. Maja Savić Bojanić, Odjeljenje za političke nauke i međunarodne odnose, Sarajevska škola za nauku i tehnologiju, članica	06.10.2021. godine
Univerzitet Donja Gorica Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju	Master studije – Prehrambena tehnologija	Akreditovan	Prof. dr. Aleksandra Despotović, Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore, predsjednica Prof. dr. Mladen Brnčić, Fakultet za tehnologiju hrane i biotehnologiju, Univerzitet u Zagrebu, član Prof. dr. Jela Ikanović, Fakultet za ekologiju, Nezavisni univerzitet Banja Luka, članica	05.08.2021. godine
Univerzitet Donja Gorica Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju	Master studije - Sanitarni inženjering u sektoru hrane	Akreditovan	Prof. dr. Aleksandra Despotović, Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore, predsjednica Prof. dr. Mladen Brnčić, Fakultet za tehnologiju hrane i biotehnologiju, Univerzitet u Zagrebu, član Prof. dr. Jela Ikanović, Fakultet za ekologiju, Nezavisni univerzitet Banja Luka, članica	05.08.2021. godine
Univerzitet Donja Gorica Fakultet umjetnosti	Master studije Teorija moderne	Akreditovan	Doc. dr. Vuk Vuković, Fakultet dramskih umjetnosti, Univerzitet Crne Gore,	25.10.2021. godine

	isavremene umjetnosti		predsjednik Prof. dr. Vesna Milošević, NOVA akademija umjetnosti, Evropski Univerzitet u Beogradu, članica Mr. Marina Radulović, samostalna umjetnica, članica	
Univerzitet Donja Gorica Fakultet za sportski menadžment	Master studije - Fitnes i Leisure Menadžment	Akreditovan	Prof. dr Ivo Županović, Fakultet za biznis i turizam u Budvi, predsjednik Prof. dr Branko Bošković, Visoka sportska i zdravstvena škola u Beogradu, Univerzitet u Beogradu, član Prof. dr Milan Žvan, Fakultet za sport, Univerzitet u Ljubljani, član	07.12.2021. godine
Univerzitet Donja Gorica Fakultet za sportski menadžment	Master studije - Menadžment sportske organizacije i kluba	Akreditovan		07.12.2021. godine
Univerzitet Crne Gore Fakultet likovnih umjetnosti	Osnovne studije Konzervacija i restauracija	Akreditovan	Doc. dr. Tatjana Burzanović, Fakultet za dizajn i multimediju, Univerzitet Donja Gorica, predsjednica Mr. Marina Radulović, samostalna umjetnica, članica Prof. dr. sc. Branko Matulić, Umjetnička akademija Sveučilište u Splitu, član Doc. Sanja Dragutinović Komatina, Fakultet primenjenih umjetnosti, Univerzitet umjetnosti u Beogradu, članica	09.08.2021. godine
Univerzitet Crne Gore Fakultet likovnih umjetnosti	Master studije Konzervacija i restauracija	Akreditovan	Izv. prof. art. Alen Novoselec, Akademija likovnih umjetnosti, Sveučilište u Zagrebu, član	09.08.2021. godine
Univerzitet Crne Gore Centar za doktorske studije	Doktorske studije - Održivi razvoj	Akreditovan	Prof. dr. Jadranka Kaluđerović, Fakultet za kulturu i turizam, Univerziteta Donja Gorica, predsjednica Prof. dr. Slobodanka Pavlović, Fakultet za ekologiju, Nezavisni univerzitet Banja Luka, članica Prof. dr. Ivo Čolak, Građevinski fakultet, Sveučilište u Mostaru, član Prof. dr. Nataša Gospić, Fakultet za saobraćaj, komunikacije i logistiku Budva, Univerzitet Adriatik Bar, članica Prof. dr. Đorđije Blažić, Fakultet za državne i evropske studije, član	21.06.2021. godine

U Tabeli 1.1.2 prikazan je status zahtjeva koji je Agencija primila u 2021. godini, a čija je evaluacija u toku (biće završeni u 2022. godini).

Tabela 1.1.2.

Primljeni zahtjevi za akreditaciju studijskih programa u 2021. godini
za koje postupak nije završen u 2021. godini

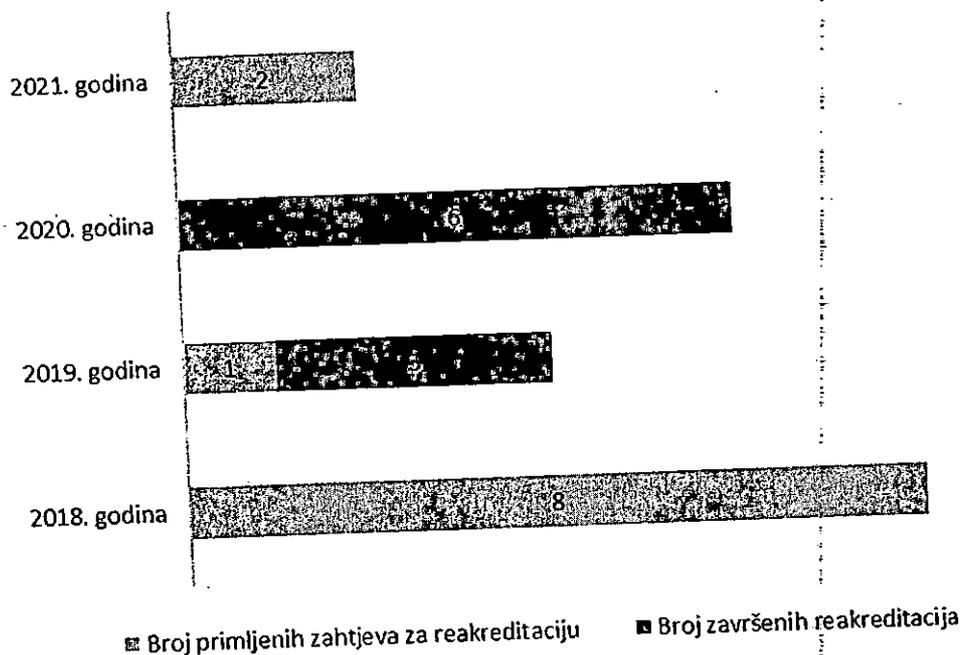
Ustanova	Studijski program	Status akreditacije	Članovi ekspertske komisije	Datum odluke
Univerzitet Donja Gorica Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju	Nutricionizam	U toku	Prof. dr. Nedeljko Latinović, Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore, predsjednik Prof. dr. Mladen Brncić, Fakultet za tehnologiju hrane i biotehnologiju, Univerzitet u Zagrebu, član Prof. dr. Snežana Miladinović Drobnić, Pravni fakultet, Univerzitet Crne Gore, članica	

1.2. Reakreditacija ustanova visokog obrazovanja

Agencija sprovodi postupak eksterne evaluacije ustanove visokog obrazovanja odnosno vrši njenu reakreditaciju i izdaje sertifikat o reakreditaciji ustanove na osnovu izvještaja o reakreditaciji. Reakreditacija ustanova visokog obrazovanja podrazumijeva proces kojim se za licenciranje ustanove visokog obrazovanja i akreditovane studijske programe potvrđuje javna prepoznatljivost njihovog kvaliteta.

Agencija je primila dva zahtjeva za reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja (Tabela 1.2.1.). Razlog ovako malog broja zahtjeva za reakreditaciju leži u činjenici da se reakreditacija ustanove sprovodi svakih pet godina, u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju. Do 2021. godine Agencija je završila reakreditaciju devet ustanova visokog obrazovanja (tri ustanove u 2019. godini i šest ustanova u 2020. godini) (Grafikon 1.2.1.).

U skladu sa Pravilima o reakreditaciji ustanova visokog obrazovanja, Agencija je pripremila i objavila Plan reakreditacije za narednu godinu. Prema Planu, u 2022. godini će se sprovesti reakreditacija Univerziteta Crne Gore, imajući u vidu da važeća akreditacija ovoj ustanovi ističe krajem studijske 2021/2022. godine.

Grafikon 1.2.1.

Uporedni prikaz primljenih i realizovanih zahtjeva za reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja za period 2018-2021

Tabela 1.2.1.

Primljeni zahtjevi za reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja u 2021. godini

Ustanova	Status reakreditacije	Članovi ekspertске komisije	Datum odluke
Univerzitet Donja Gorica Filozofski fakultet	U toku	Prof. dr. Milena Buric, Filozofski fakultet Univerzitet Crne Gore, predsjednica Prof. dr. Irena Petrušić, Fakultet za menadžment Herceg Novi, Univerzitet Adriatik Bar, članica Prof. dr. Mirela Karadža, Sarajevo School of Science and Technology, članica mr. Igor Strković, student doktorskih studija na Pravnom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu, predstavnik studenata, član	/
Univerzitet Donja Gorica Fakultet primijenjene nauke	U toku	/	/

1.3. Akreditacija programa cjeloživotnog učenja

Pored akreditacije studijskih programa, Agencija sprovodi i postupak akreditacije posebnih programa usavršavanja cjeloživotnog učenja koje realizuju licencirane ustanove visokog obrazovanja radi sticanja stručne kvalifikacije ili dijela stručne kvalifikacije. Postupak akreditacije ovih programa sprovodi se u skladu sa Pravilima o postupku akreditacije programa cjeloživotnog učenja koje je Agencija donijela 2019. godine.

Agencija je primila dva zahtjeva za akreditaciju posebnih programa usavršavanja cjeloživotnog učenja. Oba zahtjeva su završena u 2021. godini i donijeta je odluka o akreditaciji (Tabela 3.3.1).

Tabela 1.3.1.

Završeni postupci akreditacije posebnih programa usavršavanja cjeloživotnog učenja u 2021. godini

Ustanova	Univerzitet Donja Gorica Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju
Naziv programa	Ekološki monitoring voda
Trajanje programa:	1 semestar (30 ECTS kredita)
Kvalifikacija	Stručni saradnik za ekološki monitoring voda
Status akreditacije	Akreditovan
Članovi ekspertске komisije	Prof. dr. Nedeljko Latinović, Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore, predsjednik Prof. dr. Merica Slišković, Pomorski fakultet, Sveučilište u Splitu, članica Prof. dr. Jela Ikanović, Fakultet za ekologiju, Nezavisni univerzitet Banja Luka, članica
Datum odluke	15.06.2021. godine
Ustanova	Univerzitet Donja Gorica Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju
Naziv programa	Urbana poljoprivreda
Trajanje programa:	1 semestar (30 ECTS kredita)
Kvalifikacija	Stručni saradnik za urbanu poljoprivredu

Status akreditacije	Akreditovan
Članovi ekspertske komisije	Prof. dr. Aleksandra Despotović, Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore, predsjednica Prof. dr. Mladen Brncić, Fakultet za tehnologiju hrane i biotehnologiju, Univerzitet u Zagrebu, član Prof. dr. Jasmina Četković, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore, članica
Datum odluke	08.06.2021. godine

1.4. Lista eksperata

Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja u cilju sprovođenja procesa akreditacije studijskih programa, posebnih programa usavršavanja cjeloživotnog učenja kao i reakreditacije ustanova visokog obrazovanja obrazuje listu eksperata koju čine ekspert i iz zemlje i inostranstva. Listu eksperata čine profesori sa akademskim zvanjem, privrednici i studenti koje Agencija bira prema utvrđenim kriterijumima a na osnovu sprovedenog javnog poziva.

Javni poziv za prijavu eksperata se objavljuje početkom godine i otvoren je za prijavu tokom cijele godine. Lista eksperata se ažurira na kraju svakog kvartala i od 2021. godine je javno dostupna na web stranici Agencije (<https://akokvo.me/lista-ekspersata/>).

Agencija je u 2021. godini inovirala obrasce za prijavu eksperata koji su dostupni online na web stranici Agencije i to pojedinačno za:

- predstavnike akademskog osoblja,
- predstavnike studenata,
- predstavnike privrede.

Tokom 2021. godine na javni poziv za listu eksperata prijavio se 51 predstavnik akademskog osoblja, i to iz sljedećih naučnih oblasti: društvene nauke (21), prirodne nauke (5), tehničko – tehnološke nauke (13), humanističke nauke (8), interdisciplinarnе nauke (1), medicinske nauke (1) i iz oblasti umjetnosti (2). Prijavljeni eksperti su većinom iz Crne Gore (12) i država okruženja: Srbije (11), Hrvatske (8), Bosne i Hercegovine (5), Slovenije (3), Kosova (2) i Sjeverne Makedonije (1). Takođe, tokom 2021. godine za listu eksperata su se prijavili predstavnici akademskog osoblja iz: Argentine (1), Austrije (1), Belgije (1), Kipra (1), Irske (1), Nigerije (1), Rumunije (1), Sjedinjenih Američkih Država (1) i Španije (1) (Tabela 1.4.1.).

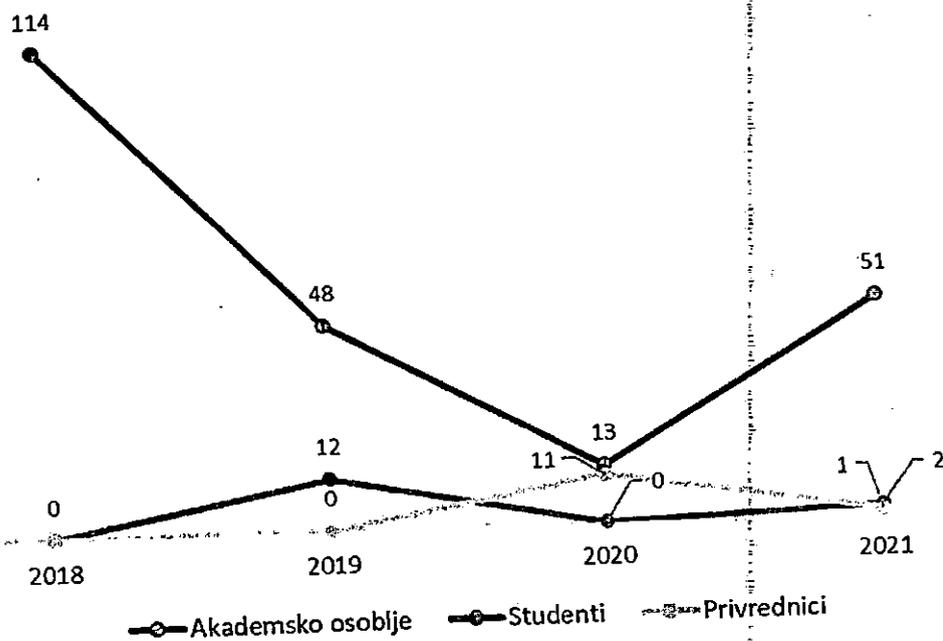
Tabela 1.4.1.

Broj prijavljenih eksperata u 2021. godini, prema zemlji iz koje dolaze i naučnoj oblasti kojoj pripadaju

Država	Društvene nauke	Humanističke nauke	Interdisciplinarnе nauke	Medicinske nauke	Prirodne nauke	Tehničko tehnološke nauke	Umjetnost	Ukupno
Argentina		1						1
Austija						1		1
Belgija								1
Bosna i Hercegovina	4				1			5
Crna Gora	3	2			2	4	1	12
Kipar	1							1
Hrvatska	2	2			1	3		8
Irska	1							1
Kosovo		2						2
Nigerija						1		1
Rumunija	1							1

SAD			1					1
Slovenija	3							3
Sjeverna Makedonija	1							1
Španija								1
Srbija	5	1		1	1	2	1	11
Ukupno	21	8	1	1	5	13	2	51

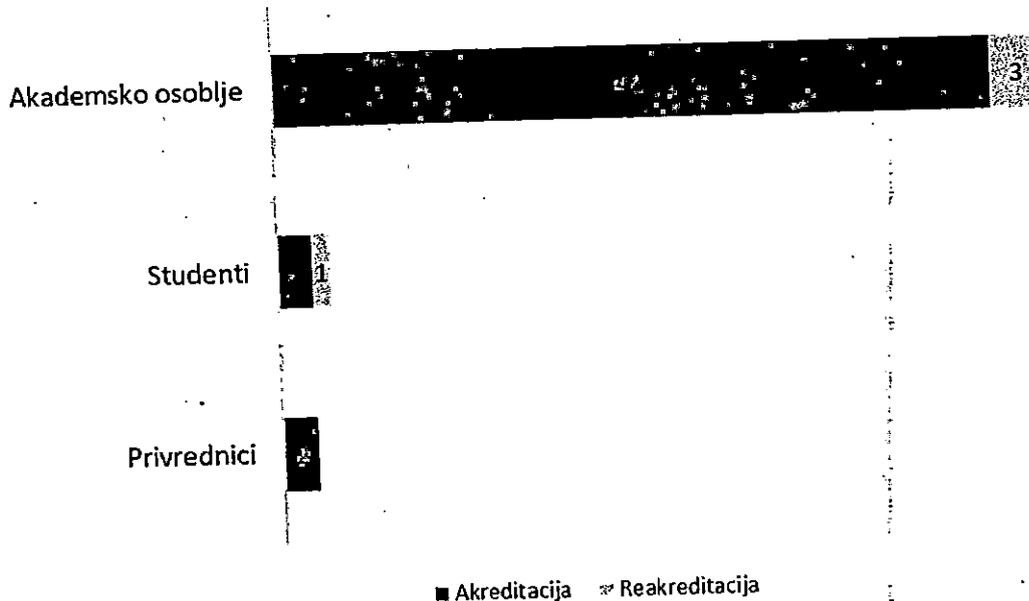
U skladu sa Pravilima o postupku reakreditacije ustanove visokog obrazovanja, kao član komisije, pored profesora sa akademskim zvanjem, mora učestvovati i student, a jedan član komisije može biti angažovano stručno lice iz privrede koje se bira iz reda eksperata. Tokom 2021. prijavila su se dva studenta i jeda predstavnik privrede (Grafikon 1.4.1.).

Grafikon 1.4.1.

Prijavljeni eksperti u periodu 2018-2021. godine

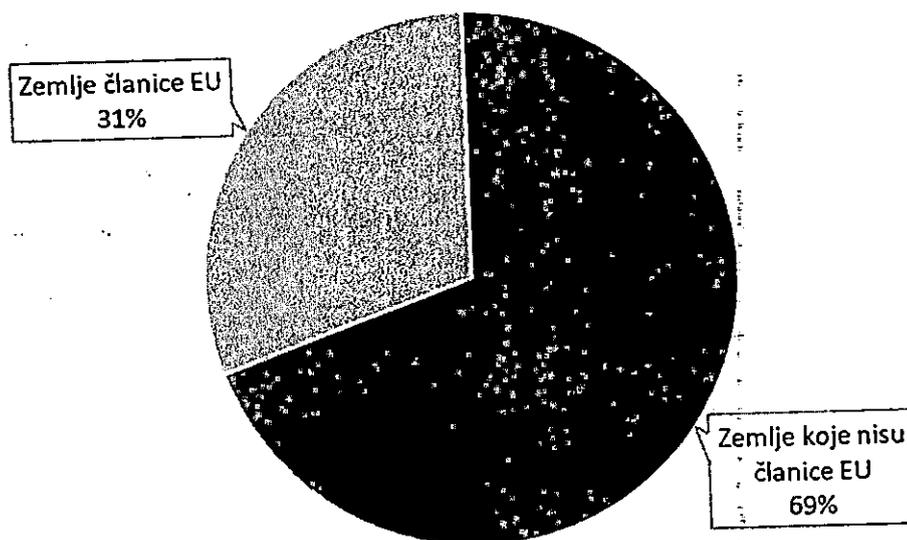
Agencija je tokom 2021. godine angažovala 56 eksperata (52 eksperta u postupcima akreditacije, i to 42 predstavnika akademskog osoblja, 2 predstavnika privrede i 2 studenta). U postupcima reakreditacije angažovana su 4 eksperta od kojih su 3 predstavnika akademskog osoblja i 1 student (Grafikon 1.4.2.).

Grafikon 1.4.2.

Broj angažovanih eksperata na postupcima akreditacije i reakreditacije u 2021. godini

Do kraja 2021. godine, na ekspertskoj listi Agencije nalazi se ukupno 252 eksperata (profesora sa akademskim zvanjem, privrednika i studenata). Zastupljenost eksperata iz država članica EU i država koje nisu članice EU prikazana je na Grafikonu 1.4.3.

Grafikon 1.4.3.

Prikaz procentualne zastupljenosti eksperata iz inostranstva prema članstvu države u Evropskoj Uniji

2. OBEZBJEĐENJE KVALITETA VISOKOG OBRAZOVANJA

Pravni okvir za obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori čine potvrđeni međunarodni sporazumi, strategije, zakoni, podzakonska akta i interna akta. Vlada Crne Gore je na Ministarskoj konferenciji održanoj u Jerevanu 2015. godine usvojila „Evropske standarde i smjernice za obezbjeđenje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja“, čiji je Crna Gora i formalno član počev od potpisivanja Bolonjske deklaracije 2003. godine. Usvajanjem ESG, crnogorski sistem visokog obrazovanja se obavezao na usklađivanje svog zakonodavnog okvira sa ESG-om. Paralelno sa uspostavljanjem institucionalnog okvira u oblasti obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja, tekao je i razvoj zakonodavnog okvira u Crnoj Gori koji trenutno čine sljedeći zakoni: Zakon o visokom obrazovanju, Zakon o administrativnim taksama i Zakon o akademskom integritetu. Pored navedenih propisa, Agencija je tokom 2019. godine donijela set internih akata¹ kojima su detaljnije uređena pitanja vezano za sprovođenje postupaka reakreditacije ustanova visokog obrazovanja, a koja nijesu bila regulisana odredbama Zakona o visokom obrazovanju, te čime se dodatno uskladila sa standardima koji postoje u EHEA-i.

2.1. Strategija visokog obrazovanja 2021-2025.

Strateško planiranje razvoja visokog obrazovanja ima za cilj da, u skladu sa nacionalnim i međunarodnim politikama i prioritetima, postavi smjernice i definiše ciljeve za održivi, dugoročni i progresivni razvojni put u ovoj oblasti. Rad na Strategiji je započet 2019. godine i finalizovan u 2021. godini. Agencija je učestvovala u pripremi teksta Strategije. Posebna pažnja je posvećena obezbjeđenju kvaliteta gdje je kao strateški cilj postavljen sistem obezbjeđenja kvaliteta usklađen sa evropskim standardima za obezbjeđenje kvaliteta. U skladu sa tim postavljeni su i operativni ciljevi usmjereni na poboljšanje kvaliteta visokog obrazovanja:

1. Usklađeni nacionalni propisi i procedure sa evropskim standardima i smjernicama za interno obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja;
2. Unaprijeđena organizacije rada i upravljanja na ustanovama u skladu sa evropskom praksom;
3. Implementacija načela akademskog integriteta među akademskom zajednicom i studentima.

Svaki od operativnih ciljeva je prikazan kroz konkretne aktivnosti, nadležnosti i indikatore.

2.2. Nacrt zakona o visokom obrazovanju

Ministarstvo prosvjete nauke, kulture i sporta je počelo sa pripremom teksta Predloga zakona o visokom obrazovanju. AKOKVO je u martu 2021. poslala „Predlog mjera za unaprijeđenje zakonskog okvira za obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori sa prilogom sa analizom usklađenosti zakonskog okvira Crne Gore sa Evropskim standardima i smjernicama za obezbjeđenje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja“. Unaprijeđenje zakonskih rješenja se odnosilo na punu usklađenost crnogorskog sistema obezbjeđenja kvaliteta sa Evropskim standardima za eksterno obezbjeđenje kvaliteta (standardi Drugog dijela) i obezbjeđenje kvaliteta agencije (Standardi trećeg dijela).

Agencija je krajem jula 2021. dobila mogućnost da preko predstavnika u Radnoj grupi za pripremu Predloga zakona artikuliše svoje ideje za unaprijeđenje zakonskih rješenja kroz konkretne predloge i sugestije na Nacrt zakona iz jula 2021. Tako je u avgustu 2021. Agencija poslala prvi nacrt zakonskih rješenja kojim, između ostalog, predlaže uvođenje organizacione nezavisnosti u donošenju odluka o evaluacijama, jasan postupak prigovora i žalbe na ishode evaluacija, uvođenje eksternih evaluacija nezavisno od akreditacije studijskih programa i reakreditacije ustanove, naknadnu kontrolu ispunjenosti preporuka ekspertske komisije, obavezu uključivanja studenata i privrednog sektora u postupke evaluacija i sl. Predložena rješenja se oslanjaju na slovenački model.

Nacrt rješenja koja se odnose na obezbjeđenje kvaliteta su, kroz interni rad u Agenciji i komunikaciju sa ostalim predstavnicima institucija i ustanova visokog obrazovanja na četiri sastanka Radne grupe, kao i

¹ U pitanju su sljedeća akta: Standardi i smjernice za akreditaciju studijskih programa, Standardi i smjernice za reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja, Pravila o postupku reakreditacije ustanova visokog obrazovanja i Pravila o postupku akreditacije programa cjeloživotnog učenja.

kroz javnu raspravu, unaprijeđivana do kraja 2021. godine. U tom smislu Agencija je, kao konačan predlog zakonskih rješenja u Nacrtu zakona o visokom obrazovanju, dostavila Ministarstvu sljedeće:

- Savjet za visoko obrazovanje je tijelo koje nezavisno i nepristrasno donosi ključne odluke u postupcima evaluacija (izbor eksperata u ekspertskim komisijama, odluke o ishodima evaluacija i odluke po osnovu žalbi i prigovora);
- Obaveznost naknadne (follow-up) evaluacije programa i ustanova;
- Obaveznost uključivanja studenta kao člana ekspertske komisije;
- Ukidanje roka važenja početne akreditacije studijskog programa, a uvođenje godišnje evaluacije uzorka studijskih programa i vanredne evaluacije;
- Produženje roka važenja reakreditacije na šest godina i postupka reakreditacije na 12 mjeseci;
- Razgraničavanje samoevaluacije kao postupka internog obezbjeđenja i samoevaluacionog izvještaja kao obaveznog dokumenta postupka eksternog obezbjeđenja kvaliteta.

U svrhu što kvalitetnijih zakonskih rješenja, Agencija je koordinirala izradu komparativnih analiza za 14 država za ona pitanja koja su u radu Radne grupe bila sporna.

Nacrt zakona predstavlja osnovu za izradu Nacionalnog akcionog plana za usklađivanje obezbjeđenja kvaliteta sa ESG-om u okviru SEQA-ESG projekta.

2.3. Obezbjeđenje kvaliteta i istraživanje

Agencija u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju vrši obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja kroz primjenu Evropskih standarda i smjernica. Sektor za obezbjeđenje kvaliteta i istraživanje realizuje pomenuti zadatak kroz aktivnosti međunarodne saradnje, predlaganje mjera za unaprijeđenje kvaliteta, učešće u projektima i istraživanje. Primjena ESG-a se prvenstveno ogleda u strateškom pristupu izradi zakonske regulative koja bi omogućila njihovu adekvatnu implementaciju u sistemu visokog obrazovanja u Crnoj Gori. U vezi sa tim, AKOKVO je tokom 2021. godine posebnu pažnju posvetila izradi predloga zakonskih rješenja koja bi bila sastavni dio novog Zakona o visokom obrazovanju. Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta je tokom 2021. godine uključilo predstavnika Agencije u Radnu grupu za izradu novog Zakona o visokom obrazovanju. Pored rada na pripremi regulative, Agencija je tokom 2021. godine nastavila intenzivnu saradnju sa krovnim institucijama obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja u EHEA-i, a posebno sa ENQA-om i EQAR-om. Takođe, Agencija je tokom 2021. godine nastavila da realizuje projektne aktivnosti preuzete iz ranijih godina, a uzimajući u obzir nastavak pandemije tokom 2021. godine, većina pomenutih aktivnosti se realizovala u online formatu. Tokom 2021. godine, Agencija je započela i realizaciju dva nova projekta.

2.4. Saradnja sa evropskim institucijama i asocijacijama

Agencija je tokom 2021. godine nastavila saradnju sa ENQA-om i EQAR-om koje predstavljaju krovne institucije EHEA-e. Svoju posvećenost na putu ka punopravnom članstvu u međunarodne asocijacije Agencija je potvrdila tokom 2019. godine, kada je postala pridruženi član ENQA-e.

ENQA i EQAR - u 2021. godini Agencija je preuzela aktivnosti koje proizilaze iz pridruženog članstva u ENQA-i, uključujući prisustvo na radionicama o eksternom obezbjeđenju kvaliteta. Predstavnici Agencije su učestvovali na proljećnoj i jesenjoj online skupštini članova ENQA-e u aprilu i oktobru 2021. godine. AKOKVO je učestvovala u anketi koja se odnosila na saradnju agencija sa EQAR-om i dala predloge za njeno unaprijeđenje.

CEENQA - u 2021. godini Agencija je intenzivirala aktivnosti koje proizilaze iz članstva u Centralno-istočnoevropskoj asocijaciji za obezbjeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju. Predstavnici Agencije su prisustvovali godišnjoj skupštini CEENQA-e koja je održana u oktobru 2021. godine u online formatu. Tokom 2021. godine je održano i 6 redovnih sastanaka članica CEENQA-e. U okviru jednog od redovnih sastanaka predstavnici AKOKVO su imali priliku da prezentuju dosadašnje aktivnosti u Agenciji, kao i da

predstave rezultate i dosadašnje iskustvo kroz učešće u projektu BAQUAL. Članstvo u CEENQA-i i učešće na redovnim događajima omogućava jačanje kapaciteta Agencije. Godina 2021. je bila posvećena kvalitetu visokog obrazovanja kroz online nastavu. U maju 2020. godine AKOKVO je postala članica pomenute asocijacije, u okviru koje se, kroz saradnju sa ostalim članicama, razmjenjuju znanja i iskustva o postupcima evaluacije i učestvuje u projektima i istraživanjima kojima se doprinosi unaprjeđenju institucionalnog i zakonskog uređenja sistema obezbjeđenja kvaliteta.

Bolonjska grupa za praćenje (BFUG) je formirana sa ciljem da pruži podršku Bolonjskom procesu, posebno osvrćući se na period između ministarskih konferencija, a njeni članovi su države članice EHEA. U cilju što veće posvećenosti pitanjima od značaja – BFUG formira posebne grupe koje obrađuju specijalnu tematiku. Tako je u 2018. godini formirana grupa C (Bologna Thematic Peer Group C) koja se bavi obezbjeđenjem kvaliteta visokog obrazovanja. Imajući u vidu da je AKOKVO počela sa operativnim aktivnostima od septembra 2018., naknadno se priključila ovoj grupi i učestvovala u svim predviđenim aktivnostima. Teme koje su se obrađivale su: zakonodavni okvir u skladu sa ESG, interno i eksterno obezbjeđenje kvaliteta, uloga stejkoldera u obezbjeđenju kvaliteta, prekogranična saradnja. U cilju efikasnijeg praćenja realizacije aktivnosti i ispunjenja ciljeva, Radna grupa je pripremila Akcioni plan.

RCC i ERI SEE - u toku 2021. nastavljena je saradnja sa Education Reform Initiative of South Eastern Europe (ERI SEE), koji zajedno sa Regional Cooperation Council-om (RCC) i ministarstvima obrazovanja država Zapadnog Balkana radi na olakšavanju procesa priznavanja akademskih kvalifikacija unutar regiona i obezbjeđenju kvaliteta visokog obrazovanja. Iz te saradnje proistekao je projekat eksterne evaluacije sistema obezbjeđenja Crne Gore. Ekspertski izvještaj je dostavljen početkom 2021. godine. Izvještaj predstavlja osnovu za unaprjeđenje sistema obezbjeđenja kvaliteta u Crnoj Gori. Takođe, u okviru Radne grupe dva puta godišnje (u maju i decembru) je ažurirana Zajednička baza podataka (JIS) akreditovanih studijskih programa i ustanova.

Savjet Evrope - konstruktivna saradnja sa Savjetom Evrope, započeta još od osnivanja Agencije, nastavljena je kroz aktivno učešće u projektu „Kvalitetno obrazovanje za sve“. Kao rezultat zajedničkog rada sa ekspertima, proistekao je dodatni standard za evaluaciju ustanova kojim se povezuje kvalitet visokog obrazovanja sa akademskim integritetom. Projekat je započet u junu 2019. godine i trajće do maja 2022. godine.

2.5. Saradnja sa drugim nacionalnim agencijama

Od osnivanja, Agencija je saradivala sa agencijama iz EHEA i tu saradnju nastavila i u 2021. godini. Većina sastanaka je održana u online formatu. Ovdje posebno možemo istaći nastavak saradnje sa partnerima iz Hrvatske i Slovenije kroz ekspertsku podršku.

U maju 2021. godine Agencija je potpisala sporazum o međusobnoj saradnji sa Agencijom za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine (HEA). Cilj Sporazuma je saradnja između dvije agencije u razmjeni stručnjaka za sprovođenje evaluacionih postupaka, te saradnja u oblasti obezbjeđenja kvaliteta i srodnih projekata.

Tokom 2021. godine nastavljena je saradnja sa Nacionalnim akreditacionim telom Srbije (NAT) u okviru koje su realizovane dvije posjete u junu i novembru. Saradnja je bila usmjerena na razvoj informacionog sistema i digitalizacije postupaka eksterne evaluacije kao i na upoznavanje sa trenutnim izazovima u radu agencija i unaprjeđenje saradnje.

2.6. Učešće Agencije u projektima i radnim tijelima

Kroz učešće u projektima, Agencija na najefikasniji način unaprjeđuje svoje kapacitete i stiče nova znanja i iskustva. Projekti su usmjereni na ispunjavanje nadležnosti Agencije koje se tiču obaveza proisteklih iz članstva u EHEA-i i zakonskih obaveza: usklađenosti obezbjeđenja kvaliteta sa ESG-om i predlaganja mjera za unaprjeđenje sistema visokog obrazovanja. Kroz učešće u projektima tokom 2021. godine intenzivno se radilo na stvaranju zakonske osnove i jačanju kapaciteta kao preduslovima za primjenu ESG-a, odnosno

pripreme za članstvo u međunarodne asocijacije. Radom na Nacrtu novog zakona o visokom obrazovanju, i pripremom poglavlja „Obezbjedenje kvaliteta“ u Predlogu strategije visokog obrazovanja 2021-2025., primijenjena su znanja stečena kroz projekte koji za cilj imaju konzistentnu usklađenost zakonskog i institucionalnog okvira sa ESG-om. Pokrenuta je inicijativa za realizaciju novih programa cjeloživotnog učenja, sprovedena su istraživanja i pripremljene analize stanja u oblasti obezbjeđenja kvaliteta. Tokom 2021. godine Agencija je bila partner u devet projekata. Većina projektnih aktivnosti nastavile su planirani tok, a većina aktivnosti je realizovana online tj. putem video konferencije. Dva projekta započela su realizaciju u 2021. godini, dok se ostatak projektnih aktivnosti odnosio na realizaciju obaveza preuzetih po projektima iz prethodne godine. U nastavku slijedi pregled aktivnih projekata.

1. Jačanje internacionalizacije na crnogorskim univerzitetima kroz efikasno strateško planiranje (Fostering internationalization at Montenegrin HEIs through Efficient Strategic Planning – IESP)

Projekat je usmjeren na unaprjeđenje međunarodne konkurentnosti i vidljivosti crnogorskih univerziteta kroz pružanje optimalnog modela jačanja kapaciteta za različite aspekte internacionalizacije uključujući: strategiju internacionalizacije, sa akcionim planovima, prateću dokumentaciju za internacionalizaciju, internacionalizaciju istraživanja i inovacija, međunarodnu mobilnost osoblja i studenata, međunarodno umrežavanje i ocjenu kvaliteta internacionalizacije. Kroz učešće u IESP projektu Agencija ostvaruje cilj koji se odnosi na doprinos procesu internacionalizacije na crnogorskim univerzitetima. Projekat traje tri godine, a počeo je sa realizacijom u novembru 2019. godine. Benefiti ovog projekta za sistem visokog obrazovanja u Crnoj Gori odnose se na izradu nacionalne strategije internacionalizacije visokog obrazovanja, i to kroz obuke od strane međunarodnih eksperata iz oblasti internacionalizacije sa visokoškolskih ustanova iz Slovenije, Francuske i Španije. Uloga Agencije se ogleda kroz podršku u akreditaciji ljetnjih škola, primjeni standarda za evaluaciju programa na engleskom jeziku i učešće u obukama i aktivnostima u Projektu. U toku 2021. godine održani su redovni sastanci Projektnog menadžmenta, i predstavnici Agencije su prisustvovali monitoring sastanku u organizaciji Nacionalne Erasmus kancelarije. Takođe, održano je nekoliko radnih sastanaka i pružena podrška Pomorskom fakultetu UCG-a u vezi sa postupkom akreditacije ljetnjih škola. Kroz projekat IESP planirano je izvođenje dvije ljetnje škole na engleskom jeziku. U okviru projekta objavljeno je i drugo izdanje rubrike o novostima.

2. Projekat razmjene zaposlenih u organizaciji Sekretarijata za praćenje Bolonjskog procesa (Staff mobility project, Bologna follow-up group - BFUG)

Projekat su koordinirale flamanska, kiparska i gruzijska agencija za obezbjeđenje kvaliteta, a učestvovali su predstavnici institucija za obezbjeđenje kvaliteta svih država Evropskog prostora visokog obrazovanja. Cilj projekta je razmjena iskustva o postupcima eksterne evaluacije i obezbjeđenja kvaliteta sa agencijama članicama Evropskog prostora visokog obrazovanja. Vremenski okviru kome se realizuje projekat je oktobar 2019. – novembar 2021. godine. Agencija je iskoristila mogućnost razmjene i u 2021. godini poslavši svoja dva zaposlena u hrvatsku agenciju (AZVO) na teme unaprjeđenja zakonskog okvira i međunarodne saradnje kroz primjenu Evropskih standarda i smjernica. U novembru 2021. je objavljen i finalni izvještaj o projektu. Tim povodom je organizovan završni webinar „Staff Mobility Project“ na kojem je predstavnik AKOKVO prezentirao rezultate i iskustva razmjene. Djelovi prezentacije su citirani u Finalnom izvještaju Projekta.

3. Kvalitetno obrazovanje za sve (Quality education for all)

Cilj projekta je podsticanje kvalitetnog obrazovanja kroz usvajanje standarda i praksi Savjeta Evrope, posebno korišćenjem Referentnog okvira kompetencija za demokratsku kulturu i usvajanjem dobrih praksi Platforme za etiku, transparentnost i integritet u obrazovanju (ETINED). Vremenski okvir u kome se realizuje projekat je jun 2019 - maj 2022. godine. Promovisanjem demokratske kulture i akademskog integriteta kao ključnih elementa kvalitetnog obrazovanja, institucije će razviti mehanizme kako bi se osnažio akademski integritet u visokom obrazovanju. Akademski integritet je neodvojiv od kvaliteta visokog obrazovanja, pa se kroz mehanizme evaluacije kreira veza kojom će se međusobno upotpunjavati. Tokom 2021. godine održana su dva Upravna odbora Projekta, a na okruglom stolu „Zakon o akademskom integritetu- trendovi i izazovi“ predstavnici Agencije su dali doprinos diskusiji.

4. *Integracija ključnih kompetencija u obrazovni sistem Crne Gore (Integration of key competences into the education system of Montenegro)*

Cilj projekta je poboljšanje kvaliteta osnovnog i srednjeg obrazovanja, podrška inicijalnom obrazovanju i kontinuiranom profesionalnom razvoju nastavnika kao i obezbjeđenje kvaliteta na nivou osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja. Vremenski okvir u kome se realizuje projekat je jul 2019 - novembar 2021. godine. Izrada Crnogorskog okvirnog programa ključnih kompetencija uključuje osam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje relevantnih za obrazovni sistem Crne Gore, kao i razvijanje indikatora za praćenje integrisanosti ključnih kompetencija u školsko učenje. Razvijanjem dodatnog standarda za eksternu evaluaciju nastavničkih studijskih programa obezbijediće se osnova za edukaciju nastavnika u cilju uključivanja ključnih kompetencija u njihov budući poziv. U projekat su uključene sve relevantne institucije na svim nivoima obrazovanja. U 2021. godini, kroz saradnju eksperata u Projektu i predstavnika Agencije, razvijen je poseban standard za nastavničke studijske programe koji će biti eliminacionog karaktera. Time se ključne kompetencije uključuju u sistem visokog obrazovanja kroz obrazovanje nastavnika i njihovu pripremu za budući poziv. U prethodnoj godini održani su sastanci radnog tima na temu „Didaktičko-metodički moduli“, radionica za izradu novog standarda, dva sastanka Upravnog odbora Projekta i više sastanaka Projektog tima.

5. *Podrška evropskim agencijama u ispunjavanju Evropskih standarda i smjernica (Support to European QA agencies in meeting the ESG - SEQA ESG)*

Projekat je definisao sljedeće ciljeve: 1. usklađenost pravnog okvira sa ESG-om; 2. usklađenost procesa obezbjeđenja kvaliteta sa ESG metodom spoljne evaluacije; 3. veza između domaće regulative i ESG-a; 4. izbor adekvatnih kriterijuma i metoda za izbor eksperata i uključenost stejkholdera u postupcima evaluacije. Cilj projekta je podrška agencijama za obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja i organima upravljanja u šest država (Crna Gora, Albanija, Češka Republika, Malta, Moldavija, Slovačka) u kreiranju sistema obezbjeđenja kvaliteta usklađenog sa ESG-em. Vremenski okvir u kome se realizuje projekat je jun 2020 - novembar 2022. godine. Benefiti za sistem visokog obrazovanja se odnose na unaprjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja kroz jačanje kapaciteta u primjeni ESG kroz postupke i kriterijume eksterne evaluacije. Plan je da se pomenuti benefiti ostvare kroz ekspertsku podršku i edukaciju. Tokom 2021. godine realizovana je online jednodnevna ekspertska posjeta i webinar o pripremi akcionog plana. Prvi nacrt akcionog plana je pripremljen u maju 2021. godine, ali zbog novih rješenja u Nacrtu novog zakona o visokom obrazovanju, pristupilo se njegovim izmjenama. U maju je održan i sastanak u vezi realizacije prve polovine projekta. U oktobru i novembru realizovane su dvije online dvodnevne radionice na kojima se diskutovalo o ključnim Evropskim standardima koji se odnose na eksternu evaluaciju. Projekat, sa svim svojim elementima je od velikog značaja za budući sistem obezbjeđenja kvaliteta u Crnoj Gori.

6. *Bolje akademske kvalifikacije kroz obezbjeđenje kvaliteta (Better academic qualifications through quality assurance - BAQUAL)*

Vremenski okvir u kome se realizuje projekat je jun 2020 - novembar 2022. godine. Cilj projekta je kreiranje preduslova za unaprjeđenje pedagoških kompetencija profesora u visokom obrazovanju. Unaprjeđenjem pedagoških kompetencija povećava se kvalitet znanja koje se prenosi studentima. U 2021. godini Radna grupa je sproveda sveobuhvatno istraživanje putem upitnika koje su popunjavali studenti i nastavnici. Anketiran je uzorak od ukupno 537 studenata i 208 nastavnika. Pored pomenutih upitnika za studente i nastavnike, Radna grupa je sproveda i koordinisane intervju sa predstavnicima menadžmenta ustanova visokog obrazovanja koji su imali za cilj da pruže još jedan ugao posmatranja u odnosu na ista ili slična pitanja iz upitnika. Nakon prikupljanja pomenutih podataka, Radna grupa je započela sa izradom Analize o kompetencijama nastavnika u visokom obrazovanju, koja će predstavljati osnov za razvoj i realizaciju programa cjeloživotnog učenja s ciljem unaprjeđenja nastavničkih kompetencija.

7. *Mikro-kvalifikacije povezane sa ključnim bolonjskim obavezama (Micro credentials related to the key obligations of Bologna - MICROBOL)*

Cilj projekta je uspostavljanje zajedničkog evropskog okvira za mikro-kvalifikacije. Vremenski okvir u kome se realizuje projekat je jun 2020 - jun 2022. godine. Analizom trenutnog statusa mikro kvalifikacija u različitim nacionalnim sistemima za obezbjeđenje kvaliteta, uspostavlja se zajednička praksa primjene,

odnosno prilagođavanja Bolonjskih principa na obezbjeđenje kvaliteta mikro-kvalifikacija. Benefiti za sistem obezbjeđenja kvaliteta odnose se na mogućnost zakonskog priznavanja mikro-kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja za potrebe tržišta rada. U 2021. godini održana su dva online sastanka Radne grupe za obezbjeđenje kvaliteta na temu mikro-kvalifikacija (identifikacija izazova u primjeni Bolonjskih principa na obezbjeđenje kvaliteta mikro-kvalifikacija) i na temu mikro-kvalifikacija (suočavanje sa izazovima i pronalaženje potencijalnih rješenja). Kao rezultat diskusija u okviru ove Radne grupe, sačinjen je poseban dokument sa ključnim preporukama u ovoj oblasti. Pored toga, projektni partneri su sačinili zajednički jedinstveni dokument pod nazivom „Preporuke na osnovu projekta MICROBOL“, koji je proslijeđen Evropskoj Komisiji kao input za javnu konsultaciju EU na temu „Mikro-kvalifikacije - širenje mogućnosti za cjeloživotno učenje i zapošljavanje“.

8. *Jačanje kapaciteta za implementaciju dualnog obrazovanja u visokom obrazovanju u Crnoj Gori (Building capacities for the implementation of dual education in higher education in Montenegro – DUALMON)*

Cilj projekta je unaprjeđenje kompetencija diplomaca u Crnoj Gori, kroz razvoj generičkog modela dualnog obrazovanja i zakonskog okvira za uvođenje dualnog obrazovanja kako bi se podržale različite potrebe i interesi studenata, kompanija, visokoškolskih ustanova u zemlji, a istovremeno dale i preporuke ustanovama visokog obrazovanja za primjenu dualnog obrazovanja u Crnoj Gori. Vremenski okvir u kome se realizuje projekat je januar 2021 – decembar 2023. godine. Benefiti za sistem obezbjeđenja kvaliteta se odnose na instrumente za povećanje kredibiliteta ustanova visokog obrazovanja u Crnoj Gori kroz značajno poboljšanje kompetencija diplomiranih studenata, u skladu s potrebama poslodavaca. U toku 2021. godine održan je početni sastanak projektnih partnera u aprilu i realizovana je šestodnevna studijska posjeta Sloveniji u oktobru. U decembru je održan sastanak radne grupe zadužene za razvoj generičkog modela visokog dualnog obrazovanja tokom kojeg se raspravljalo o nacrtu predloga za razvoj generičkog modela visokog dualnog obrazovanja.

9. *Jačanje autonomije i povećanje odgovornosti i transparentnosti univerziteta Zapadnog Balkana (Strengthening university autonomy and increasing accountability and transparency of Western Balkans Universities – STAND)*

Opšti cilj projekta, koji traje od januara 2021. do januara 2024., je uspostavljanje i podrška procesima i mehanizmima za obezbjeđivanje efikasnog upravljanja i jačanja autonomije univerziteta, povećanje odgovornosti i transparentnosti univerziteta Zapadnog Balkana. Projekat teži da podrži javne i privatne ustanove visokog obrazovanja na Kosovu, Albaniji i Crnoj Gori u postizanju nacionalnih i javnih prioriteta za zajedničke strukturalne projekte o upravljanju, strateškom planiranju i funkcionisanju visokog obrazovanja.

Predstavnici Agencije bili su članovi sljedećih radnih grupa:

1. *Radna grupa za prepoznavanje akademskih kvalifikacija i obezbjeđenje kvaliteta (Working Group on Recognition of Academic Qualifications – RCC)* čiji je cilj podrška usklađivanju sistema obezbjeđenja kvaliteta u državama Zapadnog Balkana sa ESG-em, kao osnovi za izgradnju povjerenja i kvaliteta visokog obrazovanja. Radna grupa je imala sljedeće aktivnosti u 2021. godini:
 - Zajednički informacioni sistem akreditovanih studijskih programa i ustanova - Agencija je dva puta tokom 2021. godine ažurirala JIS bazu (Zajednička baza akreditovanih studijskih programa i ustanova u državama Zapadnog Balkana).
 - Kao rezultat ekspertske posjete tokom 2020.godine i popunjenog samoevaluacionog izvještaja od strane AKOKVO analize stanja, RCC je u 2021. godini dostavio Izvještaj o evaluaciji crnogorskog sistema obezbjeđenja kvaliteta „Ocjenjivanje sistema obezbjeđenja kvaliteta u Crnoj Gori na osnovu Evropskih standarda i smjernica za obezbjeđenje kvaliteta“ (Review of the Quality Assurance System against European Standards and Guidelines for Quality Assurance in Montenegro). Izvještaj predstavlja objektivnu i nepristrasnu ocjenu kvaliteta crnogorskog sistema obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja u odnosu na ESG-om i dobru osnovu za unaprjeđenje zakonskih rješenja koji uređuju ovu oblast.

- Tri sastanka Radne grupe. Na sastanku u decembru, koji je održan u Makedoniji i online, predstavljena je ideja osnivanja zajedničkog studijskog programa u oblasti ICT-a koji će se realizovati kroz zajednički doprinos država Zapadnog Balkana.
2. *Radna grupa za pripremu Predloga zakona o visokom obrazovanju* - Predstavnik Agencije, prvo kao neformalni član, zatim kao formalni, je dao intenzivan i konstruktivan doprinos predlogu zakonskih rješenja kojima bi sistem obezbjeđenja kvaliteta bio u velikoj mjeri usklađen sa ESG-om.
 3. *Radna grupa za izradu Predloga strategije razvoja visokog obrazovanja u Crnoj Gori za period 2021-2025.* čiji je koordinator Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, a učesnici su univerziteti, Agencija, Studentski parlament i Privredna komora. AKOKVO je u Strategiji definisala ciljeve, indikatore i aktivnosti čijom realizacijom će dostići dosljednu i sveobuhvatnu primjenu ESG-a, kako bi započela postupak punopravnog članstva u ENQA-u i registraciju u EQAR.
 4. *Eurydice* - Tim za ažuriranje Eurydice website-a za Crnu Goru je mreža u okviru Erasmus plus programa koja ima za cilj prezentovanje nacionalnih obrazovnih sistema, komparativnih analiza na određenu temu, indikatore i statistiku, kao i novitete koji se tiču obrazovanja u jednoj državi i kako države odgovaraju izazovima na svim nivoima obrazovanja. Učesnici su 43 tima iz 8 država.
 5. *HERE (Higher Education Reform Experts)* - predstavnik Agencije je član HERE, regionalne inicijative za reformu sistema visokog obrazovanja. Tokom 2021. godine predstavnik Agencije je učestvovao na okruglom stolu „Kontrola kvaliteta- postizanje dobre reputacije bez prekomjerne regulacije“ i na okruglom stolu koji je bio posvećen akreditaciji studijskih programa u Bosni i Hercegovini „Traženje odgovarajućeg modela akreditacije“.
 6. *Prilog izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore i prilog Izvještaju o Bolonjskom procesu* su dokumenti kojima AKOKVO daje svoj doprinos kroz izvještavanje o aktivnostima u oblasti obezbjeđenja kvaliteta. Takođe, Agencija redovno ažurira Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za implementaciju industrijske politike, što je u 2021. godini urađeno za 2020.-tu. Agencija takođe ažurira pripremni materijal za pododbor za inovacije, informaciono društvo i socijalnu politiku u dijelu koji se odnosi na obezbjeđenje kvaliteta.

2.7. Istraživanje

Nadležnost Agencije u oblasti istraživanja u svrhu donošenja odluka o politikama obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja i generalno u visokom obrazovanju, predstavlja jedan od najbitnijih segmenata koji čitavom sistemu može dati novu vrijednost u odlučivanju i analiziranju. Međutim, segment istraživanja je ostao još nedovoljno razvijen u Agenciji iz dva osnovna razloga:

1. Nepostojanje informacionog sistema koji bi obezbijedio adekvatnu istraživačku osnovu o visokom obrazovanju i njegovom obezbjeđenju;
2. Nedostatak kadrova u oblasti istraživanja, koji su predviđeni sistematizacijom i kadrovskim planom.

I pored nedostatka kapaciteta za razvijanje ovog segmenta, Agencija je u 2021. godini intenzivno radila na unaprjeđenju baza i registara, kao i pripremi analitičkih i akcionih dokumenta koja su bili u funkciji donošenja odluka i mjera za unaprjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja.

Baze i registri:

1. Unaprijeđena i ažurirana baza akreditovanih studijskih programa i reakreditovanih ustanova;
2. Formirana baza studijskih programa koji su reakreditovani kroz postupke reakreditacije ustanova visokog obrazovanja;
3. Unaprijeđen i ažuriran registar studijskih programa i registar ustanova visokog obrazovanja;
4. Ažurirana zajednička baza akreditovanih studijskih programa i ustanova država Zapadnog Balkana;
5. Ažurirana baza upisanih i diplomiranih studenata.

Istraživanja i analize:

1. Sveobuhvatan pregled sistema visokog obrazovanja Crne Gore i sistema obezbjeđenja kvaliteta;
2. Analiza primjene nekoliko ključnih Evropskih standarda u crnogorski sistem obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja, kao i kritički osvrt na prepreke koje onemogućavaju njihovu

- dosljednju primjenu. Detaljna analiza primjene tih standarda daje osnovu za definisanje ključnih izazova;
3. Analiza primjene standarda za interno obezbjeđenje kvaliteta kroz njihovu eksternu evaluaciju. Osim standarda koji se odnose na eksternu evaluaciju analizirana je primjena standarda za interno obezbjeđenje kvaliteta što predstavlja osnovno polazište obezbjeđenja kvaliteta;
 4. Nacrt Akcionog plana za implementaciju Evropskih standarda i smjernica u crnogorski sistem obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja čija finalizacija zavisi od konačnih rješenja u Nacrtu zakona o visokom obrazovanju;
 5. Analiza "Usklađenost sistema obezbjeđenja kvaliteta Crne Gore sa Evropskim standardima";
 6. Nacrt komparativne analize usklađenosti sa ESG standardima za države: Crna Gora, Hrvatska, Slovenija, Srbija, Estonija, Finska, Malta i Austrija;
 7. Komparativni pregled tijela koja donose odluke u nacionalnim agencijama za obezbjeđenje kvaliteta u 14 država;
 8. Komparativni pregled trajanja postupaka eksternih evaluacija u 14 država;
 9. Analiza upisanih i diplomiranih studenata do 2020. godine;
 10. Analiza efikasnosti realizacije evaluacionih postupaka u Agenciji.

Predstavnici Agencije su kroz projekat BAQUAL učestvovali u istraživanju o kompetencijama nastavnika u visokom obrazovanju iz ugla studenata, nastavnika i menadžmenta ustanova visokog obrazovanja. Anketiranim učesnicima je omogućeno da daju odgovore na pitanja zatvorenog tipa, zatim da putem Likertove skale iskažu stepen slaganja – zadovoljstva sa određenim stavovima, kao i da kroz pitanja otvorenog tipa iznesu svoja mišljenja o nastavničkim kompetencijama, kvalitetu visokog obrazovanja, kao i prednostima i manama realizacije online nastave za vrijeme trajanja pandemije koronavirusa. Istraživanje je obuhvatilo predstavnike rukovodstva koji dolaze sa četiri univerziteta i tri samostalna fakulteta. Za razliku od upitnika za studente i nastavnike, gdje je primijenjen kvantitativni pristup za analizu stavova ispitanika na postavljena pitanja, koordinisani intervjui se zasnivaju na kvalitativnom metodu procjene dobijenih podataka.

2.8. Jačanje kapaciteta

Obuka zaposlenih i učesnika u procesu obezbjeđenja kvaliteta predstavlja jednu od prioritarnih aktivnosti Agencije. Tokom 2021. godine, aktivnosti jačanja kapaciteta su se najvećim dijelom realizovale u online formatu.

- Simpozijum „Što stoji iza diplome: Planiranje i upravljanje karijerom temeljenom na kompetencijama“ u organizaciji AZVO, pored predstavnika Agencije pratili su, na našu inicijativu, i predstavnici ustanova visokog obrazovanja iz Crne Gore (januar 2021.).
- U okviru projekta Uključivanje ključnih kompetencija u sistem obrazovanja Crne Gore održan je okrugli sto „Osnaživanje nastavničkih kompetencija u studijskim programima za inicijalno obrazovanje nastavnika na Univerzitetu Crne Gore“ (januar 2021.).
- U organizaciji ENQA-e, predstavnici Agencije pratili su webinar na temu "Mikro-kvalifikacije i uloga eksternog obezbjeđenja kvaliteta". Webinar je dao pregled trenutne upotrebe mikro-kvalifikacija, sa posebnim akcentom na značaj eksternog obezbjeđenja kvaliteta. Mikro-kvalifikacije sve više dobijaju na značaju zbog svog potencijala da podrže razvoj vještina i fleksibilne puteve učenja. Nekoliko projekata i inicijativa istražuje mogućnosti i izazove korišćenja malih, sertifikovanih jedinica učenja u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (januar 2021.).
- U organizaciji CEENQA-e predstavnici Agencije su imali priliku da učestvuju na radionici „Šta kvalitet čini drugačijim u nastavi na daljinu“ (februar 2021.).
- U okviru projekta SEQA-ESG održana je cjelodnevna ekspertska posjeta tokom koje se kroz dijalog primjerima dobre prakse pokrio set tema koje su od značaja za sistem obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju u Crnoj Gori. Akcenat je stavljen na uspostavljanje jasnog zakonskog okvira u

oblasti obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja, nezavisnost agencija u postupcima donošenja odluka, važnost uključivanja studenata i poslodavaca u postupcima evaluacija studijskih programa i institucija, važnost sprovođenja obuka ekspertskih komisija i sl. (mart 2021.).

- U okviru SEQA-ESG projekta održan je i webinar na temu „Nacionalni akcioni planovi za razvoj obezbjeđenja kvaliteta“ tokom kojeg su predstavnici ENQA-e informisali države partnere o načinu pripreme akcionih planova, definisanju prioriternih aktivnosti, učesnika, vremenskog okvira koji je potreban za realizaciju aktivnosti kao i načinu definisanja očekivanih rezultata. Nacionalni akcioni plan u Crnoj Gori, prema instrukcijama ENQA-e, priprema Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta u saradnji sa Agencijom i ostalim stejkholderima u procesu obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja. Nacionalni akcioni plan je pripremljen i čeka usvajanje novog Zakona o visokom obrazovanju (mart 2021.).
- U organizaciji EUA-e održana je godišnja konferencija u online formatu koja se bavila temom „Univerziteti u 2030. godini: od vizije do realnosti“ na kojoj su mogla da se čuju različita viđenja razvoja sistema visokog obrazovanja u svijetlu učenja na daljinu koje je intezivirala pandemija covid-19 (april 2021.).
- Online forum „Online obezbjeđenje kvaliteta – iskustva članova ENQA-e“, gdje su razmijenjena iskustva po pitanju sprovođenja aktivnosti agencija u doba pandemije (april 2021.).
- U organizaciji Evropske asocijacije univerziteta (EUA) realizovan je webinar na temu „Covid-19 i unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta: naučene lekcije i budući izazovi“ (maj 2021.).
- U okviru projekta MICROBOL održana je online radionica na temu na temu mikro-kvalifikacija: „Suočavanje sa izazovima i pronalaženje potencijalnih rješenja“ (maj 2021.).
- Održana je prva radionica u okviru projekta Baqual. Radionica se održala online putem, a organizovalo je Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Budući da projektni partneri u okviru projekta izrađuju predloge standarda zanimanja i standarda kvalifikacija za nastavnike u visokom obrazovanju, kao temelj za razvoj ili unaprjeđenje programa unaprjeđenja kompetencija nastavnika u visokom obrazovanju, teme prve radionice bile su vezane za izradu predloga standarda zanimanja i standarda kvalifikacije za nastavnika u visokom obrazovanju (jul 2021.).
- U okviru projekta mobilnosti zaposlenih u oblasti obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja (BFUG) realizovana je posjeta Hrvatskoj agenciji za obezbjeđenje kvaliteta (AZVO), tokom koje je akcent stavljen na tekuće i buduće projekte u kojima agencije zajednički učestvuju (jul 2021.).
- U okviru projekta DUALMON realizovana je šestodnevna posjeta Sloveniji na temu dualnog obrazovanja. To je prva studijska posjeta planirana u okviru ovog projekta i imala je za cilj da učesnicima približi način funkcionisanja i implementaciju dualnog obrazovanja u Sloveniji (oktobar 2021.).
- U okviru projekta SEQA-ESG realizovana je online dvodnevna radionica na kojoj se diskutovalo o različitim aspektima u primjeni Evropskog standarda 2.2. i 2.3 (oktobar 2021.).
- U okviru projekta BFUG („Bolonjska grupa za obezbjeđenje kvaliteta: mobilnost zaposlenih“), započetog 2019. godine, u organizaciji Bolonjskog sekretarijata realizovan je webinar o razmjeni iskustava učesnika u projektu razmjene zaposlenih (oktobar 2021.).
- Tokom 2021. godine predstavnik Agencije je učestvovao na okruglom stolu „Kontrola kvaliteta-postizanje dobre reputacije bez prekomjerne regulacije“ koji je bio organizovan za članove HERE tima (oktobar 2021.).
- Druga radionica u okviru projekta BAQUAL, pod nazivom „Standard kvalifikacije za nastavnike u visokom obrazovanju – baza za izradu programa za unaprjeđenje nastavničkih kompetencija“ održana je u online formatu. Učesnici su bili upoznati sa standardom kvalifikacije za nastavnike u visokom obrazovanju, uz poseban osvrt na preporuke iz dokumenta nastalog u okviru ministarske konferencije održane u Rimu 2020. godine – Roma Communiqué (novembar 2021.).
- U okviru projekta SEQA-ESG projekta realizovana je online dvodnevna radionica na temu: Primjena standarda 2.1. iz Evropskih standarda i smjernica (ESG). Tokom radionice su razmijenjena iskustava sa

kojima se srijeću agencije i ministarstva zadužena za obrazovanje u procesu primjene i usaglašavanja standarda za evaluaciju ustanova visokog obrazovanja sa ESG-jevima. Posebna pažnja posvećena je usklađivanju nacionalnih kriterijuma za (vanjsko) obezbjeđenje kvaliteta sa ESG. Iskustva u primjeni ovog standarda su podijelile i Agencije partneri na projektu, kao i eksperti iz AZVO Hrvatska i AIC Latvia (novembar 2021.).

3. OPŠTI I KADROVSKI POSLOVI

3.1. Kadrovski poslovi

Zakonom o visokom obrazovanju, propisano je da direktor i zaposleni u Agenciji ostvaruju prava i obaveze iz radnog odnosa u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika. Shodno ovoj odredbi Agencija kontinuirano prati sve obaveze koje proizilaze iz Zakona o državnim službenicima i namještenicima i drugih propisa kojima su uređuje prava i obaveze zaposlenih.

Prema važećem Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja broj 05-050/19- 29/2 od 18. februara 2019. godine i broj 01-39/2018 od 6. juna 2018. godine, u Agenciji je sistematizovano 20 radnih mjesta za 20 izvršilaca. U Agenciji je trenutno 15 zaposlenih uključujući vršioca dužnosti direktora i pomoćnike direktora.

U skladu sa Kadrovskim planom za 2020. godinu i odobrenjem Ministarstva finansija, u januaru 2021. godine, radni odnos na neodređeno vrijeme zasnovao je jedan službenik (samostalni savjetnik III - za evaluaciju ustanova visokog obrazovanja).

Zbog nedobijanja saglasnosti nadležnih organa na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja, Agencija nije donosila Kadrovski plan za 2021. godinu, te shodno tome nije bilo raspisivanja javnih ni internih oglasa. Nakon pribavljenih saglasnosti, Agencija će u narednom periodu donijeti Kadrovski plan, kakao bi se poslovi u Agenciji nesmetano obavljali, dok će se popuna sistematizovanih radnih mjesta u narednom periodu vršiti postepeno, polazeći od prioriteta i budžetski opredijeljenih sredstava za ove namjene.

Agencija je u skladu sa zakonom vršila kancelarijske i materijalno-finansijske poslove, poslove koji se odnose na radne odnose, formiranje i ažuriranje personalnih dosijea, vođenje kadrovske evidencije, ocjenjivanje, pripremu pojedinačnih akata iz oblasti rada i radnih odnosa, izdavanje uvjerenja, izrada rješenja za godišnje odmone, redovno ažuriranje podataka neophodnih za sajt Agencije i sl.

Agencija je u saradnji sa Upravom za kadrove umrežena u novi kadrovski informacijski sistem (HRMIS) a od novembra 2021. godine u saradnji sa Ministarstvom finansija i socijalnog staranja započet je Centralizovan obračun zarada (COZ). Krajem 2021. godine pokrenuta je procedura za otvaranje SAP naloga u Agenciji obzirom da je finansijsko-računovodstvene poslove Agencije obavljalo eksterno angažovano lice. Samostalna savjetnica I za finansije tokom 2021. godine pohađala je obuku za Programski budžet.

3.2. Javne nabavke

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, Agencija je prijavljena na elektronski sistem javnih nabavki (CeJN).

Plan javnih nabavki za 2021. godinu po dobijenoj saglasnosti Ministarstva finansija i socijalnog staranja, objavljen je u skladu sa zakonom. Ukupna vrijednost Plana javnih nabavki za 2021. godinu je iznosila je 11.745,79 eura. Postupci predviđeni Planom su i sprovedeni, uz poštovanje načela javnih nabavki, o čemu je sačinjen Izvještaj o javnim nabavkama za 2021. godinu i uredno je, u propisanom roku dostavljen nadležnoj instituciji. U izvještajnom periodu oprema za rad je obezbijedena sukcesivno tokom godine, jer se radilo o nabavkama male vrijednosti. U cilju efikasnijeg sprovođenja Zakona o javnim nabavkama i obezbjeđenja transparentnosti, Agencija je Plan javnih nabavki, objavila na svojoj internet stranici.

3.3. Interna akta

Agencija je u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", broj 75/18), donijela Knjigu procedura Agencije. Finansijske regulative sadržane u ovoj knjizi uređuju način finansijskog upravljanja u Agenciji. Prema važećoj zakonskoj regulativi, Agencija je odgovorna za adekvatno i efikasno finansijsko upravljanje koje će omogućiti pouzdan sistem finansijske kontrole, a na taj način i efektivno izvršenje funkcije Agencije, uključujući i upravljanje rizikom, radi sprečavanja i utvrđivanja prevare i korupcije. U Agenciji je određeno:

- lice za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola;
- lice zaduženo za koordinaciju aktivnosti na uspostavljanju procesa upravljanja rizicima;
- lice zaduženo za prijem i postupanje po obavještenjima o sumnjama na prevare, odnosno nepravilnosti u subjektu.

Radi sprovođenja sistema finansijskih kontrola i upravljanja u Agenciji, donijeta su sledeća interne procedure:

- Interna procedura za plaćanje faktura;
- Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila Agencije;
- Interno pravilo o postupku odobravanja službenog putovanja;
- Pravilnik o troškovima reprezentacije.

Agencija će i u narednom periodu raditi na aktivnostima koje se odnose na sprovođenje i unapređenje upravljanja i kontrola. U januaru 2022. godine, Ministarstvu finansija i socijalnog staranja je podnijet godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2021. godinu. Službenici Agencije su preko zoom aplikacije u saradnji sa Upravom za kadrove pratili aktivnosti vezane za Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i prošli obuku za centralizovan obračun zarada.

3.4. Pristup informacijama

U skladu sa Zakonom slobodnom pristupu informacijama („Službeni list CG”, br. 44/12 i 30/17), Agencija ažurirala novi vodič za slobodan pristup informacijama. Izrađena je web stranica Agencije www.akokvo.me. Na ovoj stranici dostupna su sva akta Agencije kao i aktuelna obavještenja koja se odnose na rad Agencije. Internet stranica se ažurira redovno.

3.5. Sprječavanje korupcije

Agencija je u skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije ("Službeni list CG", br. 53/14 i 42/17), u aprilu 2021. godine donijela izvještaj o sprovođenju plana integriteta za 2020. godinu. Kako je navedenim zakonom propisano da se plan integriteta može mijenjati u zavisnosti od potreba, razvoja i interesa organa vlasti, te da organ vlasti svake druge godine procjenjuje efikasnost i efektivnost plana integriteta u skladu sa pravilima za izradu i sprovođenje plana integriteta, Agencija će u 2022. godine donijeti novi plan integriteta.

U skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije određeno je i lice za prijem i postupanje po prijavi zviždača. U ovom izvještajnom periodu nije bilo prijava zviždača.

Agencija je u skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije u obavezi da vodi evidenciju primljenih poklona. Agencija u 2021 godini, kao organ vlasti nije primala poklone.

3.6. Finansiranje poslova Agencije

Sredstva za rad Agencije obezbijedena su u skladu sa Zakonom o budžetu Crne Gore za 2022. godinu ("Službeni list CG", broj 144/21) u ukupnom iznosu 323.531,10 eura. Agencija je po osnovu uplate od administrativnih taksi tokom 2021. godini prihodovala ukupno 42.000 eura.

AGENCIJA ZA KONTROLU I
OBEZBJEĐENJE KVALITETA VISOKOG OBRAZOVANJA
**GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2021.
GODINU**

Februar, 2022.

Mihaila Lalića br. 1 81000 Podgorica
Tel: (+382) 20 675 - 359 Fax: (+382) 20 511 - 297
Web: www.akokvo.me , Email: info@akokvo.me

**PREGLED
PLAN I IZVRŠENJE BUDŽETA ZA PERIOD 01.01. – 31.12. 2021. GODINE**

Organizacioni kod: 407101783

Obrazac 3

redni broj	NOVČANI TOK-EKONOMSKA KLASIFIKACIJA	Plan	Godina Period		2021 01.01-31.12.	
			Prethodna godina	Tekuća godina	(u €)	(%)
					Procent izvršenja Plan / Realizacija	
1	2	3	4	5	6	
1	PRIMICI					
1.1	Opšti prihodi	290.376,02	267.049,15	249.497,19	85,92 %	
1.2	Namjenski prihodi					
1.3	Sopstveni prihodi					
1.4	Donacije	5.209,57	4.713,00	12.057,02	-	
1.5	Pozajmice i krediti					
1	Ukupno primici (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5)	295.585,59	271.762,15	261.553,21	95,25 %	
2	IZDACI					
2.1	Tekući izdaci	289.086,33	265.762,15	255.556,19	88,40 %	
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	192.315,73	168.429,34	175.977,58	91,50 %	
2.1.2	Ostala lična primanja	52.981,57	53.899,81	55.276,48	104,33%	
2.1.3	Rashodi za materijal	8000,00	7.194,91	5.339,45	66,74 %	
2.1.4	Rashodi za usluge	24.600,41	21.552,72	16.736,46	68,03 %	
2.1.5	Tekuće održavanje	1.000,00	299,32	256,96	25,70 %	
2.1.6	Kamate	1,00				
2.1.7	Renta					
2.1.8	Subvencije		14.386,05		19,33%	
2.1.9	Ostali izdaci	10.188,18		1.969,26		
2.2.	Transferi za socijalnu zaštitu	500,00				
2.2.1	Prava iz oblasti socijalne zaštite					
2.2.2	Sredstva za tehnološke viškove					
2.2.3	Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja					
2.2.4	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite					
2.2.5	Ostala prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja					

2.3.	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	5.998,02	6.000,00	5.997,02	99,98 %
2.4.	Kapitalni izdaci				
2.5.	Pozajmice i krediti				
2.6.	Otplata dugova	1,00			
2.7.	Rezerve				88,48 %
II	Ukupno izdaci (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4 + 2.5 + 2.6 + 2.7)	295.585,59	271.762,15	261.553,21	

Ukupna sredstva, odobrena Agenciji za fiskalnu 2021. godinu, u skladu sa Zakonom o budžetu Crne Gore za 2021. godinu, iznosila su 290,376.78 eura.

Agencija je utrošila 261.553,21 EUR opredijeljenih sredstava za 2021. godinu, od toga 12.057,02 EUR sredstava obezbijedenih donacijom iz projekta Erasmus +: Bolje akademske kvalifikacije kroz obezbjeđenje kvaliteta - BAQUAL, Podrška evropskim agencijama u ispunjavanju Evropskih standarda i smjernica - SEQA, Jačanje internacionalizacije na crnogorskim univerzitetima kroz efikasno strateško planiranje – IESP, Jačanje kapaciteta za implementaciju dualnog obrazovanja u visokom obrazovanju u Crnoj Gori – DUALMON. Procenat izvršenja budžeta je 88,48 %.

Primici

Sredstva neophodna za rad Agencije obezbijedena su u skladu sa Zakonom o budžetu Crne Gore za 2021. godinu ("Sl. list CG", br. 70/21) u ukupnom iznosu 290.376,78 eura, a na osnovu Zakona o visokom obrazovanju.

U skladu sa Zakonom o administrativnim taksama ("Sl. list CG", br.18/19) Agencija ostvaruje prihode od uplati administrativnih taksi za sprovođenje postupaka akreditacije studijskih programa i reakreditacije ustanova visokog obrazovanja. Po ovom osnovu u 2021.godini na konsolidovani račun državnog trezora uplaćeno je 42.000,00 eura, što je prihod Budžeta Crne Gore, iz kojeg se Agencija finansira.

Izdaci

Ukupni izdaci Agencije za period 01.01. – 31.12.2021. godine iznose 261.553,21 euro, od čega:

- o tekući izdaci.....255.556,19 (97,71 % ukupnih izdataka).
- o kapitalni izdaci.....5.997,02 (2,29 % ukupnih izdataka).

TEKUĆI IZDACI

BRUTO ZARADE I DOPRINOSI NA TERET POSLODAVCA

Redni broj	Opis	Plan 2021.	Realizacija 2021.	Procenat izvršenja
154	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	257.315,17	175.977,58	68,36 %

Izdaci po osnovu bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu 175.977,58 eura učestvuju sa 68,86 % u ostvarenim tekućim izdacima, dok u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2021. godinu učestvuju sa 67,25% .

Obračun zarada i drugih ličnih primanja u Agenciji vrši se u skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Sl. list CG", br. 16/16, 83/16, 21/17, 42/17, 12/18, 39/18, 42/18 34/19, 130/21, 146/21), te odredbama drugih akata, u skladu sa zakonskom legislativom.

Na dan 31.12.2021. godine, u Agenciji je bilo 13 zaposlenih službenika na neodređeno vrijeme, dok dvije pomoćnice i direktor obavljaju javnu funkciju na određeno vrijeme.

U 2021. godini isplaćene su neto zarade za period januar-decembar 2021. godine kao i svi pripadajući propisani porezi i doprinosi.

OSTALA LIČNA PRIMANJA

Redni broj	Opis	Plan 2021.	Realizacija 2021.	Procenat izvršenja
152	Ostala lična primanja	55.276,48	11.670,00	21,13 %

Izdaci po osnovu rashoda za ostala lična primanja u iznosu 11.670,00 eura učestvuju sa 21,62 % u ostvarenim tekućim izdacima, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2021. godinu sa 21,13 %.

Izdaci u prethodno navedenom iznosu (55.276,48 EUR) iskazani su po osnovu:

- naknade za članstvo u komisiji za reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja (shodno Odluci o visini naknade za rad članova komisije za reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja broj: 01-630/19-206/1 od 03.12.2019. godine);
- naknade za članstvo u komisiji za akreditaciju studijskih programa (shodno Odluci o visini naknade za rad komisija za akreditaciju studijskih programa na ustanovama visokog obrazovanja, broj: 01-630/19-52/1 od 26.03.2019. godine);
- Isplate naknada Upravnom odboru (Rješenje o imenovanju sekretara Upravnog odbora Agencije, br. 01-161/2 od 01.10.2018. godine; Rješenje o naknadi za rad predsjednika i članova Upravnog odbora Agencije, broj 01-125/18-223/1 od 13.11.2018. godine te

novog Rješenja o naknadi za rad predsjedniku i članu Upravnog odbora Agencije, broj 01-125/19-198/1 od 27.11.2019. godine);

- novčane pomoći zaposlenima, stručnog osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih, naknada troškova boravka i puta članova komisija za akreditaciju studijskih programa/reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja shodno Uredbi o naknadi troškova i nagradi u upravnom postupku („Službeni list CG“, broj 18/16); izdataka po osnovu kofinansiranja međunarodnih projekata u kojem je Agencija partner/korisnik i sl.

Rješenjem o imenovanju Upravnog odbora Agencije, broj 01-3595/3 od 23. novembra 2017. godine, članovima Upravnog odbora određena je mjesečna neto naknada, u iznosu od:

- o 404,50 EUR za predsjednika Upravnog odbora;
- o 269,67 EUR za člana Upravnog odbora, te
- o 200,00 EUR za sekretarku Upravnog odbora (Naknada za sekretarku Upravnog odbora određena je rješenjem broj:01-161/2 od 01.oktobra 2018. godine. Rješenjem od 01-078/22-6/1 od 12. 01. 2022. godine određeno je da se naknada za rad sekretarke Upravnog odbora neće isplaćivati mjesečno već po osnovu varijabilnog dijela zarade).

RASHODI ZA MATERIJAL

Ekonomski klasifikacija	Opis	Plan 2021	Realizacija 2021	Procent realizacije
411	Rashodi za materijal	8.000,00	5.339,45	66,74%

Za rashode za materijal je planirano 8.000,00 eura, od čega je utrošeno 5.339,45 eura. Izdaci po osnovu rashoda za materijal učestvuju sa 2,09 % u ostvarenim tekućim izdacima, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2021. godinu sa 2,04 %. Rashodi za materijal iskazani su po osnovu izdataka za: instalaciju i praćenje kataloga propisa; kancelarijski materijal; rashoda za gorivo i sl.

RASHODI ZA USLUGE

Ekonomski klasifikacija	Opis	Plan 2021	Realizacija 2021	Procent realizacije
412	Rashodi za usluge	24.000,00	16.736,46	69,73%

Izdaci po osnovu rashoda za usluge u ukupnom iznosu 16.736,46 eura u ostvarenim tekućim izdacima učestvuju sa 6,54%, a u ukupno ostvarenim izdacima Agencije za 2021. godinu sa 6,40 %.

Iskazani su po osnovu izdataka za:

- službena putovanja u iznosu 1.412,76 eura (dnevnice u zemlji i inostranstvu, avio karte, smještaj na službenom putu, taxi usluge, i sl.);

- komunikacione usluge u iznosu 4.516,97 EUR , a odnose se na telefonske i poštanske usluge
- obavljanje konsultantskih usluga 5.311,14EUR;
- usluge stručnog usavršavanja u iznosu od 1.041,86 EUR,
- ostale usluge u iznosu od 4.453,73EUR

TEKUĆE ODRŽAVANJE

Ekonomski Klasifikacija	OPIS	Plan 2021	Realizacija 2021	Procenat izvošenja
4111	Rashodi po osnovu tekućeg održavanja	299,32	299,32	100,00

Rashodi po osnovu tekućeg održavanja u iznosu 299,32 eura učestvuju sa 0,10 % u ostvarenim tekućim izdacima, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2021. godinu sa 0,09 %.

Ovi izdaci podrazumijevaju tekuće održavanje vozila u vlasništvu Agencije.

OSTALI IZDACI

Ekonomski Klasifikacija	OPIS	Plan 2021	Realizacija 2021	Procenat izvošenja
4119	Ostali izdaci	1.969,26	1.969,26	100,00

Rashodi po osnovu ostalih izdataka U IZNOSU 1.969,26 EURA i učestvuju sa 0,77 % u ostvarenim tekućim izdacima, a u ukupno izdacima budžeta Agencije za 2021. godinu sa 0,75 %.

KAPITALNI IZDACI

Ekonomski Klasifikacija	OPIS	Plan 2021	Realizacija 2021	Procenat izvošenja
4121	Kapitalni izdaci	5.998,02	5.998,02	100,00

Rashodi po osnovu kapitalnih izdataka učestvuju sa 2,34 % u ostvarenim tekućim izdacima, a u ukupno izdacima budžeta Agencije za 2021. godinu sa 2,29 %.

Kapitalni izdaci u ukupnom iznosu od 5.998,02 EUR, iskazani su po osnovu uplate rata za nabavku službenog vozila marke „Škoda Octavia“ 1.6 TDI putem finansijskog lizinga po osnovu Ugovora o finansijskom lizingu zaključenog sa Porsche leasing doo Podgorica

Napomene:

1. Stanje Blagajne Agencije na dan 31.12.2021. godine iznosi 0,00 EUR;
2. Agencija nije vlasnik ni jedne nepokretnosti;
3. Ne postoji manjak, odnosno višak osnovnih sredstava;
4. Agencija je vlasnik jednog putničkog vozila ("Škoda Oktavia" registarski broj tablica: PG CG F 96) i korisnik putničkog vozila (do otplate cjelokupnog iznosa po ugovoru o finansijskom lizingu- jun 2023. godine) marke Škoda oktavia, registarski broj tablica PG CGK 20;
5. Ne postoje osnovna sredstva (oprema) koja su neupotrebijiva i koja je neophodna rashodovati.
6. Neizmirene obaveze na dan 31.12.2021. godine iznose 0,00 EUR.

MONT AUDIT d.o.o.
revizija, kontroling, konsalting

56-025/2022
14 03 2022

AGENCIJA ZA KONTROLU I OBEZBJEĐENJE	
KVALITETA VISOKOG OBRAZOVANJA	
Prihvaćeno:	15.03.2022
Obj. broj:	
C1 - 400/22 - 137 / 8	

**AGENCIJA ZA KONTROLU I OBEZBJEĐENJE KVALITETA
VISOKOG OBRAZOVANJA**

IZVJEŠTAJ

**O IZVRŠENOJ REVIZIJI ZAVRŠNOG RAČUNA ZA 2021.
GODINU**

Podgorica, mart 2022. godine

SADRŽAJ:

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	3-6
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI:	
Izveštaj o novčanim tokovima – ekonomska klasifikacija	7
Izveštaj o neizmirenim obavezama	8
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	9-24

**UPRAVNOM ODBORU AGENCIJE ZA KONTROLU KVALITETA I
OBEZBJEĐENJE KVALITETA VISOKOG OBRAZOVANJA**

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA O IZVRŠENOJ REVIZIJI ZAVRŠNOG
RAČUNA AGENCIJE ZA KONTROLU I OBEZBJEĐENJE KVALITETA VISOKOG
OBRAZOVANJA ZA 2021. GODINU**

Nemodifikovano (pozitivno) mišljenje

Obavili smo reviziju izvještaja Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kontrole kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Agencija) za 2021. godinu.

Prema našem mišljenju, Izvještaj o novčanim tokovima III - ekonomska klasifikacija Agencije (Obrazac 3) i Izvještaj o neizmirenim obavezama (Obrazac 5) u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju fer i istinito finansijski položaj Agencije na dan 31.12.2021. godine i njenu finansijsku uspješnost za godinu koja se završava na ovaj datum u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Agencije u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju predmetnih finansijskih izvještaja i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i adekvatni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju predmetnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu revizije predmetnih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju mišljenja o njemu, i ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Finansiranje Agencije vrši se iz sredstava Budžeta Crne Gore kao i iz sopstvenih izvora, a u cilju: sprovođenja postupaka akreditacije studijskih programa i izdavanja sertifikata o akreditaciji studijskih programa; sprovođenja postupka eksterne evaluacije ustanova visokog obrazovanja i izdavanja sertifikata o reakreditaciji ustanova visokog obrazovanja na osnovu izvještaja o reakreditaciji i drugih aktivnosti u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.

Odgovarajuće revizijske procedure

Naše revizijske procedure su uključivale:

- Razumijevanje politika i procedura koje se primjenjuju na priznavanje prihoda kao i analizu i testiranje efikasnost funkcionisanja internih kontrola koje se odnose na proces priznavanja prihoda;
- Obavljanje analitičkih postupaka ključnih komponenti Agencije analizirajući aktuelne performanse sa istim performansama prethodne godine;
- Obavljanje cut-off procedura na uzorku transakcija prihoda na kraju godine kako bi se zaključilo da li je priznavanje obavljeno za odgovarajući vremenski period;
- Testiranje na bazi uzorka ispostavljenih dokumenata i praćenje naplate i plaćanja istih te adekvatnost obuhvatanja transakcija;
- Provjera na bazi uzorka uslova navedenih u fakturi.

Odgovornosti menadžmenta za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s punim MSFI i za one interne kontrole za koje rukovodstvo odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške. U sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Agencije da nastavi s poslovanjem, objavljivanje pitanja povezanih s nastavkom poslovanja i korišćenjem računovodstvene osnove zasnovane na stalnosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Agenciju ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini. Osnivač Agencije je odgovoran za nadziranje procesa njenog finansijskog izvještavanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MSR uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni iskazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MSR, koristimo profesionalna prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- identifikujemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog iskaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, falsifikovanje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.

- sagledavamo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Agencije.
- ocjenjujemo adekvatnost korišćenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti poslovanja od strane menadžmenta i, na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Agencije da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom mišljenju na objelodanjivanje u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje.

Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Agencija prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugom i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe, dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja.

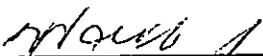
Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorskom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u veoma rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopštiti u našem izvještaju jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopštavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog saopštavanja.

Ostala pitanja

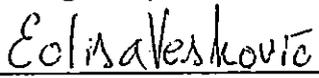
Reviziju finansijskih izvještaja za 2020. godini obavilo je Društvo za reviziju, kontroling i konsalting „HLB Mont Audit“ d.o.o. Podgorica, koje je u svom izvještaju izrazilo nemodifikovano (pozitivno) mišljenje.

Podgorica, 14.03.2022. godine

Za „HLB MONT AUDIT“ d.o.o. Podgorica

Prof. dr Đorđije Bakočević,
glavni partner

Edisa Vesković, revizor

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA III – EKONOMSKA KLASIFIKACIJA
(za period od 01.01.2021. - 31.12.2021.)

(u EUR)

redni broj	NOVČANI TOK - EKONOMSKA KLASIFIKACIJA	Plan za 2021. god.	Izvršenje	
			Prethodna 2020.. godina	Tekuća 2021. godina
1	2	3	4	5
I	PRIMICI			
1.1	Opšti prihodi	290.376,02	267.049,15	249.496,19
1.2	Namjenski prihodi			
1.3	Sopstveni prihodi			
1.4	Donacije	5.209,57	4.713,00	12.057,02
1.5	Pozajmice i krediti			
I	Ukupni primici (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5)	295.585,59	271.762,15	261.553,21
2	IZDACI			
2.1	Tekući izdaci	289.086,33	265.762,15	255.556,19
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	192.315,17	168.429,34	175.977,58
2.1.2	Ostala lična primanja	52.981,57	53.899,81	55.276,48
2.1.3	Rashodi za material	8.000,00	7.194,91	5.339,45
2.1.4	Rashodi za usluge	24.600,41	21.552,72	16.736,46
2.1.5	Tekuće održavanje	1.000,00	299,32	256,96
2.1.6	Kamate	1,00		0,00
2.1.7	Renta			
2.1.8	Subvencije			
2.1.9	Ostali izdaci	10.188,18	14.386,05	1.969,26
2.2	Transferi za socijalnu zaštitu			
2.2.1	Prava iz oblasti socijalne zaštite			
2.2.2	Sredstva za tehnološke viškove			
2.2.3	Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja			
2.2.4	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite			
2.2.5	Ostala prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja			
2.3	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	500,00		0,00
2.4	Kapitalni izdaci	5.998,02	6.000,00	5.997,02
2.5	Pozajmice i krediti			
2.6	Otplata dugova	1,24		
2.7	Rezerve			
II	Ukupno izdaci (2.1+2.2+2.3+2.4+2.5+2.6+2.7)	295.585,59	271.762,15	261.553,21

Dana, 11.02.2022. godine

M.P.

Lice odgovorno za
sastavljanje izvještaja

Ovlašćeno lice

Napomene na stranama 9 – 24 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Izvještaj revizora: strana 3 - 6

IZVJEŠTAJ O NEIZMIRENIM BUDŽETSKIM OBAVEZAMA

za period 01.01.2021. do 31.12.2021.

Fiskalna godina: 2021.

Redni broj	OPIS	Stanje obaveza na dan 31.12. prethodne godine	Stanje obaveza na kraju izvještajnog perioda
1	2	3	4
1	Obaveze za tekuće izdatke (1.1+1.2+1.3)	/	/
1.1	Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca		
1.2	Obaveze za ostala lična primanja		
1.3	Obaveze za ostale tekuće izdatke	151,51	
2	Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu		
3	Obaveze za transfere institucijama, pojedincima i kreditima		
4	Obaveze za kapitalne izdatke		
5	Obaveze po pozajmicama i kreditima		
6	Obaveze po osnovu otplate dugova		
7	Obaveze iz rezervi		
8	Stanje obaveza na kraju perioda (1+2+3+4+5+6+7)	151,51	/

Dana, 11.02.2022. godine

M.P.

Lice odgovorno za
sastavljanje izvještaja

Ovlašćeno lice

1. Organizacija i djelatnost Agencije

Zakonski okvir na području kontrole i obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja predstavlja Zakon o visokom obrazovanju („Sl. list Crne Gore“, br. 44/14, 52/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19, 72/19, 74/20, 104/21). Ovim zakonom uređuju se osnove visokog obrazovanja, uslovi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja, vrste studijskih programa, načela organizacije ustanova koje obavljaju ovu djelatnost, prava i obaveze akademskog osoblja i studenata, obezbjeđenje kvaliteta, finansiranje visokog obrazovanja, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja osnovna je Odlukom Vlade Crne Gore, broj 07-3338 od 02. novembra 2017. godine, kao pravno lice radi obavljanja djelatnosti od javnog interesa, a na osnovu odredbi Zakona o visokom obrazovanju.

Agencija je konstituisana upisom u Centralnom registru privrednih subjekata, Rješenjem Poreske uprave - Centralni registar privrednih subjekata, dana 22.02.2018. godine, pod registarskim brojem 8-0027645/001, shodno odredbama člana 83 i člana 86 Zakona o privrednim društvima ('Sl. list RCG', br. 6/02, 'Sl. list CG', br. 17/07, 80/08, 40/10, 36/11, 40/11).

Rješenjem o registraciji koje je donijela Poreska uprava Područna jedinica Podgorica (broj 30-01-25936-8 od 23.02.2018. godine), Agencija je upisana u registar poreskih obveznika sa poreskim identifikacionim brojem 03176509. Agencija nije registrovana kao obveznik poreza na dodatu vrijednost.

Pretežna djelatnost Agencije je Visoko obrazovanje (85.42) u skladu sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti ("Sl. list Crne Gore", br. 18/11).

Osnivač Agencije je Vlada Crne Gore.

Sjedište Agencije je u Podgorici, ulica Mihaila Lalića br. 1.

Agencija ima akta kojim se uređuje unutrašnja organizacija i sistematizacija, nadležnosti i djelokrug poslova i druga pitanja koja su od značaja za rad Agencije.

Poslovi koje u okviru nadležnosti utvrđenih zakonom obavlja Agencija su:

- 1) sprovođenje postupka akreditacije studijskog programa i izdavanje sertifikata o akreditaciji studijskog programa;
- 2) sprovođenje postupka eksterne evaluacije ustanova visokog obrazovanja i izdavanje sertifikata o reakreditaciji ustanove visokog obrazovanja na osnovu izvještaja o reakreditaciji;
- 3) donošenje standarda za evaluaciju u skladu sa standardima u Evropskom prostoru visokog obrazovanja;

- 4) sprovođenje periodične ocjene kvaliteta rada licenciranih ustanova visokog obrazovanja na zahtjev ovlašćenog organa ustanove ili Ministarstva prosvjete,
- 5) utvrđivanje liste eksperata za akreditaciju studijskog programa, odnosno reakreditaciju ustanova na osnovu javnog poziva;
- 6) saradivanje sa ustanovama visokog obrazovanja u obezbjeđivanju i unapređenju kvaliteta;
- 7) analiziranje izvještaja o samoevaluaciji ustanova i izvještaja o eksternoj evaluaciji ustanova;
- 8) predlaganje mjera za unapređenje kvaliteta visokog obrazovanja na osnovu preporuka iz izvještaja o reakreditaciji ustanova visokog obrazovanja i dostavljanje istih Vladi Crne Gore i Ministarstvu prosvjete;
- 9) vođenje registra akreditovanih studijskih programa i reakreditovanih ustanova;
- 10) utvrđivanje metodologije rangiranja ustanova i vršenje rangiranja ustanova visokog obrazovanja;
- 11) vrši i druge poslove propisane zakonom.

Organi Agencije su Upravni odbor i direktor.

Upravni odbor ima predsjednika i dva člana. Upravni odbor imenuje i razrješava Vlada na period od četiri godine, na prijedlog Ministarstva prosvjete. Sastav, nadležnosti, način rada odlučivanje Upravnog odbora određuje se statutom Agencije.

Radom Agencije rukovodi direktor, koga imenuje Vlada na prijedlog Ministarstva prosvjete, na osnovu javnog konkursa, na period od četiri godine. Shodno Statutu Agencije, Direktor Agencije može imati jednog ili više pomoćnika.

U skladu sa članom 13a Zakona, sredstva za rad Agencije se obezbjeđuju iz Budžeta Crne Gore i sopstvenih prihoda. Godišnjim finansijskim planom Agencije, utvrđuje se visina prihoda i izdataka do kraja septembra tekuće za narednu godinu. Upravni odbor usvaja Završni račun Agencije.

Na prava i obaveze zaposlenih u Agenciji primjenjuju se propisi kojima se uređuju položaj i zarade državnih službenika i namještenika.

U skladu sa članom 13d Zakona, Završni račun Agencije podliježe godišnjoj reviziji nezavisnog ovlašćenog revizora određenog u skladu sa zakonom.

Agencija je dužna da, u odgovarajućem roku, podnese Vladi Crne Gore i Ministarstvu prosvjete izvještaj o radu za prethodnu godinu i godišnji finansijski izvještaj sa mišljenjem nezavisnog revizora radi usvajanja.

Nadzor nad radom Agencije vrši Ministarstvo prosvjete.

2. Osnova za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Kao što je navedeno u Napomeni 1, Agencija je konstituisana upišom u Centralni registar privrednih subjekata. Rješenjem Poreske uprave (CRPS) od 22.02.2018. godine. Rješenjem o registraciji koje je donijela Poreska uprava Crne Gore, Agencija je upisana u registar poreskih obveznika.

Agencija je svoje finansijske izvještaje za 2021. godinu sačinila i nadležnim organima podnijela 11.02.2022. godine (Dopis broj 01-400/22-45/1) u skladu sa Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave ("Sl. list CG", br. 23/14, 71/19). Agencija vodi poslovne knjige u skladu sa propisima kojima se uređuje računovodstvo budžetskih korisnika.

Naime, svoje poslovanje za 2021. godinu Agencija je iskazala u Izvještaju o novčanim tokovima III - ekonomska klasifikacija (za period od 01.01.2021. do 31.12.2021.) te Izvještaju o neizmirenim obavezama za 2021. godinu.

3. Primici

Zakonom o visokom obrazovanju (član 13a) je utvrđeno da se sredstva neophodna za rad Agencije obezbjeđuju iz Budžeta Crne Gore i sopstvenih prihoda. Finansiranje Agencije vrši se u skladu sa finansijskim planom koji donosi Agencija.

U skladu sa Zakonom o budžetu Crne Gore za 2021. godinu, Agenciji za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja su opredijeljena i odobrena sredstva za fiskalnu 2021. godinu, u ukupnom iznosu od 290.376,78 €.

Pored iznosa sredstava (290.376,78 €) koji je opredijeljen Agenciji Zakonom o budžetu Crne Gore za 2021. godinu, Agencija je ostvarila i prihod u iznosu od 12.057,02 € po osnovu donacija, shodno:

- Partnerskom ugovoru, broj 01-403/20-109/3 od 31.07.2020. godine, zaključenom sa Ministarstvom znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske u vezi sa implementacijom ERASMUS projekta br. EPLUS2020-EHEA09-2018 pod nazivom „Bolje akademske kvalifikacije kroz obezbjeđenje kvaliteta” – BAQUAL (veza Napomena 4.2.);
- Partnerskom sporazmu o realizaciji projekta, broj 01-403/20-108/3 od 15.09.2020. godine, zaključenom između ENQA kao kordinatora Erasmus + projekta SEQA – „Podrška evropskim QA-e agencijama u ispunjavanju ESG” i Agencije kao jednog od partnera na projektu (veza Napomena 4.2.), te
- Partnerskom ugovoru, broj 01-607/21-114/1 od 28.04.2021. godine zaključenom sa Univerzitetom iz Novog Sada u vezi sa implementacijom ERASMUS + DUALMONT projekta br. 617392-EPP-1-2020-1-RS-EPPKA2-CBHE-SP pod nazivom „Jačanje kapaciteta za implementaciju dualnog obrazovanja u visokom obrazovanju u Crnoj Gori” (veza Napomena 4.2.).

Agencije je u 2021. godini vršila preusmjeravanje sredstava sa jedne pozicije na drugu radi plaćanja obaveza po prispjelim fakturama za štampanje i previdenje te radi plaćanja obaveza prema članovima komisije za akreditaciju i reakreditaciju studijskih programa, plaćanja naknada za članove Upravnog odbora, plaćanja naknade za neiskorišćeni godišnji odmor prethodnog direktora, i sl.

4. Izdaci

U sledećoj tabeli dat je pregled planiranih i ostvarenih izdataka budžeta Agencije za 2021. godinu, sa procentom ostvarenja:

Ekon. klas.	Opis	Plan budžeta za 2021. godinu	Ostvarenje plana za 2021. godinu	% izvršenja
4	Izdaci			
41	Tekući izdaci	289.086,33	255.556,19	88,40
411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca i zaposlenog	192.315,17	175.977,58	91,50
412	Ostala lična primanja	52.981,57	55.276,48	104,33
413	Rashodi za materijal	8.000,00	5.339,45	66,74
414	Rashodi za usluge	24.600,41	16.736,46	68,03
415	Tekuće održavanje	1.000,00	256,96	25,70
416	Kamata	1,00	0,00	
419	Ostali izdaci	10.188,18	1.969,26	19,33
43				
431	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	500,00	0,00	
44	Kapitalni izdaci			
441	Kapitalni izdaci	5.998,02	5.997,02	99,98
46	Otplata dugova			
461	Otplata duga	1,24	0,00	
	Svega:	295.585,59	261.553,21	88,49

Handwritten signature

4.1. Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca

Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca, sa procentom ostvarenja:

Ekon. klas.	Ekon. klas.	OPIS	Plan za 2021. godinu	Ostvareno u 2021. godini	Indeks
411		Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	192.315,17	175.977,58	91,50

Izdaci na ime bruto zarada i doprinosi na teret poslodavca u iznosu od 175.977,58 €, za period januar-decembar 2021. godine, iskazani su po osnovu: zarada i naknada zarada (varijabilnog dijela zarada) 107.332,98 €; poreza na zarade i naknade zarada 14.417,68 €; doprinosa na teret zaposlenog 38.447,53 €; doprinosa na teret poslodavca 13.616,63 € te prireza porezu na dohodak fizičkih lica 2.162,76 €.

Obračun zarada i drugih ličnih primanja u Agenciji propisan je odredbama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG”, br. 16/16, 83/16, 21/17, 42/17, 12/18, 39/18, 42/18, 34/19, 130/21, 146/21) te odredbama drugih akata, u skladu sa zakonskom legislativom.

Na dan 31.12.2021. godine, u Agenciji je bilo 15 zaposlenih službenika, od čega je 12 bilo zaposleno na neodređeno vrijeme i tri lica su bila na mandatu (v.d. direktora i dvije pomoćnice direktora), dok je na dan 31.12.2020. godine bilo zaposleno 14 službenika.

U 2021. godine isplaćene su neto zarade sa pripadajućim porezima i doprinosima za period januar - decembar 2021. godine shodno odredbama Opšteg kolektivnog ugovora („Sl. list Crne Gore”, br. 14/14, 39/16, 40/18, 36/19, 37/19, 74/19, 21/21), Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl. list RCG”, br. 65 od 31. decembra 2001, 12/02, 37/04, 29/05, 78/06, „Sl. listu CG”, br. 86 od 25. decembra 2009, 40/11, 14/12, 6/13, 62/13, 60/14, 79/15, 83/16, 67/19, 59/21), Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG”, br. 13/07, 79/08, 86/09, 78/10, 40/11, 14/12, 62/13, 8/15, 22/17, 42/19, 59/21) te Uputstva o načinu obračunavanja i plaćanja poreza i doprinosa na lična primanja po osnovu zaposlenja („Sl. list RCG”, br. 81/06, „Sl. list CG”, br. 4/10, 8/13, 2/15, 9/15, 9/16, 10/17, 15/19, 46/19). Agencija je predala Izvještaje o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima za period januar – decembar 2021. godine shodno članu 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG”, br. 76/10, 63/11, 28/12, 8/13, 4/14, 49/14, 1/15, 2/15, 10/16, 8/17, 50/17, 15/19, 9/20, 61/21, 110/21) u vezi sa članom 10 Zakona o objedinjenoj registraciji i sistemu izvještavanja o obračunu i naplati poreza i doprinosa („Sl. list RCG”, br. 29/05, „Sl. list Crne Gore”, br. 75/10, 40/11).

Agencija je u decembru 2021. godine, za 11 zaposlenih službenika, izvršila obračun i isplatu varijabilnog dijela zarade u iznosu od 2.750 €, odnosno u iznosu od 250,00 €, pojedinačno (11 službenika x 250,00 €). Varijabilni dio zarade (2.750,00 €) isplaćen je na osnovu Rješenja, broj 01-110/21-308/2 od 20.12.2021.godine, donesenog na osnovu člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list CG", br. 56/2014, 20/2015, 40/2016 i 37/2017), člana 35 i člana 21 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru te člana 3 Odluke o varijabilnom dijelu zarade ("Sl. list CG", br. 32/2016 i 28/2017). Prema izjavi odgovornih lica u Agenciji, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja Crne Gore je odobrilo, sprovelo obračun i izvršilo isplatu varijabile za 11 zaposlenih u Agenciji, ali bez prethodnog dostavljanja saglasnosti, u pisanoj formi, po prethodno navedenom, što prema našem mišljenju, nije u skladu sa članom 21 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Revizoru je dostavljena i Analitička kartica Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja Podgorica, za period 01.01.2021. – 31.01.2022. godine od strane Uprave prihoda i carina Crne Gore.

U prethodno navedenoj kartici, iskazana je pretplata po osnovu poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada isplaćenih zaposlenim te po osnovu ostalih naknada isplaćenih fizičkim licima, u ukupnom iznosu od 914,43 €. Agencija bi trebala da izvrši usaglašavanje knjigovodstvene evidencije po osnovu prethodno navedenog sa analitičkom karticom Uprave prihoda i carina Crne Gore.

Agencija je takođe izvršila obračun i uplatu prireza porezu na dohodak fizičkih lica na prethodno navedene isplate shodno odredbama Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica („Sl. list CG – opštinski propisi“, br. 31/19, 16/20).

Izdaci po osnovu bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca učestvuju sa 68,86% u ostvarenim tekućim izdacima, dok u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2021. godinu učestvuju sa 67,28% godinu.

4.2. Ostala lična primanja

Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu ostalih ličnih primanja, sa procentom ostvarenja:

Ekon. klas.	Ekon. klas.	OPIS	Plan za 2021. godinu	Ostvareno u 2021. godini	Indeks
412		Ostala lična primanja	52.981,57	55.276,48	104,33

Izdaci na ime ostalih ličnih primanja iskazani su u ukupnom iznosu od 55.276,48 €, i to po osnovu: naknada za članstvo u komisijama za reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja shodno Odluci o visini naknade za rad članova komisije za reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja, broj 01-630/19-206/1 od 03.12.2019. godine; naknada za članstvo u komisiji za akreditaciju studijskih programa na ustanovama visokog obrazovanja, shodno Odluci o visini naknade za akreditaciju studijskih programa na ustanovama visokog obrazovanja, broj 01-630/19-53/1 od 26.03.2019. godine; naknada predsjedniku, članu i sekretaru Upravnog odbora te pripadajućih poreza i doprinosa na iste, za period 01.01.2021. – 31.12.2021. godine; naknade u iznosu od po 50,00 € za 13 zaposlenih žena u Agenciji povodom Međunarodnog praznika žena 8. Marta 2021. godine shodno Rješenju Izvršnog direktora broj 01-142/21-68/1 od 03.03.2021. godine, te pripadajućih poreskih dažbina po osnovu prethodno navedenog; novčanih pomoći zaposlenima; neto naknade i pripadajućih poreskih dažbina za 18 dana godišnjeg odmora koji zaposleni nije iskoristio shodno Sporazumu o isplati naknade broj 01-102/21-288/1 od 25.11.2021. godine, i sl.

U okviru navedenih izdataka (55.276,48 €) iskazan je i iznos od 3.936,60 €, na ime naknada za šest članova Radne grupe za izradu projektnih aktivnosti predviđenih projektom BAQUAL za vremenski period od 7. decembra 2020. godine zaključno sa 31. martom 2021. godine shodno Rješenju broj 01-402/21-103/1 od 12.04.2021. godine. Na isplatu navedenih naknada izvršen je obračun pripadajućih poreskih dažbina. Prethodno navedeno rješenje je doneseno na osnovu Partnerskog ugovora broj 01-403/20-109/3 od 31.07.2020. godine, zaključenog između Agencije, Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske u vezi sa implementacijom ERASMUS projekta br. EPLUS2020-EHEA09-2018 pod nazivom „Bolje akademske kvalifikacije kroz obezbjeđenje kvaliteta” – BAQUAL i Odluke o obrazovanju Radne grupe za izradu projektnih aktivnosti predviđenih projektom BAQUAL broj 01-403/20-204/2 od 07.12.2020. godine. Trajanje partnerskog ugovora je predviđeno u periodu od 01.06.2020. do 31.05.2022. godine (veza Napomena 3).

Takođe, Agencija je u okviru navedenih izdataka iskazala iznos od 4.699,05 € po osnovu:

- isplate naknada fizičkim licima u iznosu od 1.887,60 € za članstvo u komisiji za reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja kao i za članstvo u komisiji za akreditaciju studijskih programa. Agencija na dio isplata (800,00 €) po prethodno navedenom osnovu nije izvršila obračun i uplatu propisanih poreskih dažbina shodno odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica te Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica te

- isplate naknade za tri zaposlena lica u ukupnom iznosu od 2.811,45 € (veza Napomena 3) na ime učestvovanja u implementaciji ERASMUS + DUALMONT projekta br. 617392 – EPP -1 – 2020 – 1 – RS – EPPKA2 – CBHE – SP pod nazivom „Jačanje kapaciteta za implementaciju dualnog obrazovanja u visokom obrazovanju u Crnoj Gori” za vremenski period od 01. januara 2021. godine do 08. oktobra 2021. godine (Rješenje broj 01-607/21-114/3-1 od 13.10.2021. godine; Rješenje broj 01-607/21-114/3-2 od 13.10.2021. godine; te Rješenje broj 01-607/21-114/3-3 od 13.10.2021. godine). Navedena rješenja su donesena na osnovu ugovora o dopunskom radu (Ugovor o dopunskom radu broj 01-607/21-114/2; Ugovor o dopunskom radu broj 01-607/21-114/2-3 od 28.04.2021. godine te Ugovor o dopunskom radu broj 01-607/21-114/2-1 od 28.04.2021. godine). Agencija na isplate (2.811,45 €) po prethodno navedenom osnovu nije izvršila obračun i uplatu propisanih poreskih dažbina shodno odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje te Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica.

Imenovanje Upravnog odbora izvršeno je po osnovu Rješenja o imenovanju Upravnog odbora Agencije, broj 01-3595/3 od 23. novembra 2017. godine, Rješenja o imenovanju sekretara Upravnog odbora Agencije, br. 01-161/2 od 01.10.2018. godine; te novog Rješenja o imenovanju sekretara Upravnog odbora Agencije, broj 01-110/21-225/1 od 28.09.2021. godine, dok je obračun i isplata naknada Upravnom odboru vršena na osnovu Rješenja o naknadi za rad članu Upravnog odbora Agencija, broj 01-142/21-69/1 od 03.03.2021. godine te Rješenja o naknadi za rad predsjedniku i članu Upravnog odbora Agencije, broj 01-125/19-198/1 od 27.11.2019. godine. Naknade članovima Upravnog odbora određene su u mjesečnom iznosu, i to:

- 404,50 EUR za predsjednika Upravnog odbora;
- 269,67 EUR za člana Upravnog odbora, te
- 200,00 EUR za sekretarku Upravnog odbora.

Na isplate naknada članovima Upravnog odbora, Agencija je obračunala i uplatila propisane poreske dažbine shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje te Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica.

Izdaci po osnovu rashoda za ostala lična primanja učestvuju sa 21,63% u ostvarenim tekućim izdacima, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2021. godinu sa 21,13%

4.3. Rashodi za materijal

Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu rashoda za materijal, sa procentom ostvarenja:

Ekon. klas.	Ekon. klas.	OPIS	Plan za 2021. godinu	Ostvareno u 2021. godini	Indeks
413		Rashodi za materijal	8.000,00	5.339,45	66,74

Na ovoj poziciji iskazani su rashodi za materijal u iznosu od 5.339,45 €. Najveći dio (2.559,65 €) navedenih izdataka je iskazan po osnovu toškova goriva na ime računa dostavljenih od „Petrol Crna Gora MNE” DOO Podgorica.

Izdaci po osnovu rashoda za materijal učestvuju sa 2,09% u ostvarenim tekućim izdacima, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2021. godinu sa 2,04%.

4.4. Rashodi za usluge

Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu rashoda za usluge, sa procentom ostvarenja:

Ekon. klas.	Ekon. klas.	OPIS	Plan za 2021. godinu	Ostvareno u 2021. godini	Indeks
414		Rashodi za usluge	24.600,41	16.736,46	68,03

Rashodi za usluge u ukupnom iznosu od 16.736,46 €, iskazani su po osnovu izdataka za:

- službena putovanja u iznosu od 1.412,76 € (dnevnice u zemlji i inostranstvu, avio karata, smještaj na službenom putu, i sl.);
- PTT usluge 4.516,97 € te
- konsultantske usluge u iznosu od 5.311,14 €. Rashodi u navedenom iznosu (5.311,14 €) iskazani su po osnovu:
 - neto naknade sa pripadajućim poreskim dažbinama u iznosu od 4.664,76 € shodno Ugovoru broj 01-102/21-57/2 od 05.02.2021. godine, za period februar – decembar 2021. godine. Agencija za jedan dio naknada po prethodno navedenom ugovoru nije izvršila obračun i uplatu propisanih poreskih dažbina u iznosu od 62,53 € shodno odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica te Odluke o prirazu porezu na dohodak fizičkih lica;
 - neto naknade sa pripadajućim poreskim dažbinama u iznosu od 646,38 € shodno Ugovoru o pružanju konsultantskih usluga, broj 01-402/21-276/1 od 15.11.2021. godine;
 - usluga stručnog usavršavanja u iznosu od 1.041,86 € te

- ostale usluge u iznosu 4.453,73 € (kasko osiguranje, registracije vozila, i sl.).

Izdaci po osnovu rashoda za usluge u ostvarenim tekućim izdacima učestvuju sa 6,55%, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2021. godinu sa 6,40%.

4.5. Rashodi za tekuće održavanje

Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu rashoda za tekuće održavanje, sa procentom ostvarenja:

Ekon. klas.	Ekon. klas.	OPIS	Plan za 2021. godinu	Ostvareno u 2021. godini	Indeks
415		Tekuće održavanje	1.000,00	256,96	25,70

Rashodi po osnovu tekućeg održavanja učestvuju sa 0,10% u ostvarenim tekućim izdacima kao i u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2021. godinu.

4.6. Kamate

Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu rashoda za kamate, sa procentom ostvarenja:

Ekon. klas.	Ekon. klas.	OPIS	Plan za 2020. godinu	Ostvareno u 2020. godini	Indeks
416		Kamate	1,00	0,00	0,00

4.7. Ostali izdaci

Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu ostalih izdataka, sa procentom ostvarenja:

Ekon. klas.	Ekon. klas.	OPIS	Plan za 2021. godinu	Ostvareno u 2021. godini	Indeks
419		Ostali izdaci	10.188,18	1.969,26	19,33

Ostali izdaci u ukupnom iznosu od 1.969,26 € iskazani su po osnovu: dorade na sajtu Agencije, GSuite basic naloga za period od 12 mjeseci, i sl.

Rashodi po osnovu ostalih izdataka učestvuju sa 0,77% u ostvarenim tekućim izdacima, a u ukupno izdacima budžeta Agencije za 2021. godinu sa 0,75%.

4.8. Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru

Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu transfera institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru sa procentom ostvarenja:

Ekon. klas.	OPIS	Plan za 2020. godinu	Ostvareno u 2020. godini	Indeks
431	Transfera institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	500,00	0,00	0,00

Agencija nije realizovala izdatka po osnovu transfera institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru u 2021. godini.

4.9. Kapitalni izdaci

Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu kapitalnih izdataka, sa procentom ostvarenja:

Ekon. klas.	Ekon. klas.	OPIS	Plan za 2021. godinu	Ostvareno u 2021. godini	Indeks
441		Kapitalni izdaci	5.998,02	5.997,02	99,98

Kapitalni izdaci u ukupnom iznosu od 5.997,02 € iskazani su po osnovu plaćanja druge rate za nabavku putničkog motornog vozila marke Škoda Octavia Ambition 1.6 TDI 115ks MT5. Naime, navedeno vozilo je nabavljeno putem finansijskog lizinga na period od tri godine, sa sticanjem prava svojine nad predmetom finansijskog lizinga istekom prethodno navedenog roka, shodno Ugovoru o javnoj nabavci novog putničkog vozila putem finansijskog lizinga, broj 115 od 21.07.2020. godine, zaključenog između Agencije, "Porsche Leasing" DOO i "Autočačak" DOO Podgorica.

Rashodi po osnovu kapitalnih izdataka učestvuju sa 2,35% u ostvarenim tekućim izdacima, a u ukupno izdacima budžeta Agencije za 2021. godinu sa 2,29%.

4.10. Otplata dugova

Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu rashoda za otplatu dugove, sa procentom ostvarenja:

Ekon. klas.	Ekon. klas.	OPIS	Plan za 2021. godinu	Ostvareno u 2021. godini	Indeks
461		Otplata dugova	1,24	0,00	0,00

5. Izvršenje budžeta

Ukupna sredstva odobrena Agenciji za fiskalnu 2021. godinu iznose 290.376,02 € (Napomena 3).

Agencija je u 2021. godini ukupno utrošila 261.553,21 € od čega se 249.496,19 € odnosi na sredstava opredijeljena za 2021. godinu (veza Napomena 3).

Od ukupno ostvarenih prihoda Agencije u 2021. godini (261.553,21 €) dio u iznosu od 12.057,02 € odnosi na donacije realizovane po osnovu ugovora navedenih u Napomeni 3.

6. Pokretna imovina

Odredbama člana 10 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini ("Sl.list CG", br. 13/10) propisano je da se popis stvari u državnoj svojini vrši godišnje i vanredno. Organ koji koristi stvari u državnoj svojini dužan je da izvrši redovni godišnji popis sa stanjem na dan 31. decembar za godinu za koju vrši popis, radi usklađivanja stanja iz posebnih evidencije sa stvarnim stanjem.

Rješenjem direktora Agencije, broj 01-427/21-297/1 od 02.12.2021. godine, obrazovana je Komisija za popis pokretnih i nepokretnih stvari u Agenciji za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja, sa stanjem na dan 31.12.2021. godine.

Komisija je izvršila popis pokretnih i nepokretnih stvari i sa kojim raspolože Agencija sa stanjem na dan 31.12.2021. godine i shodno tome dostavila Izvještaj o popisu pokretnih i nepokretnih stvari u Agenciji, broj 01-427/22-17/1 od 25.01.2022. godine. Komisija je takođe izvršila popis gotovog novca u Blagajni.

Prema navedenom izvještaju, Komisija je utvrdila sledeće:

1. Stanje Blagajne Agencije na dan 31.12.2021. godine iznosi 0,00 €;
2. Agencija nije vlasnik nijedne nepokretnosti;
3. Ne postoje manjkovi, odnosno viškovi osnovnih sredstava;
4. Agencija je vlasnik jednog putničkog motornog vozila, i to: "Škoda Oktavia" registarski broj tablica: PG - CG F 96;

Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja
Napomene uz finansijske iskaze za 2021. godinu

5. Agencija je putem finansijskog lizinga kupila vozilo marke "Škoda Oktavia" registarski broj tablica PG – CG K 20. (Napomena 4.8);
6. Ne postoje osnovna sredstva (oprema) koja su neupotrebljiva i koja je neophodna rashodovati.

Direktor Agencije je donio Odluku o usvajanju izvještaja o popisu, broj 001-427/22-17/3 od 25.01.2022. godine.

Zbirni podaci po grupama sredstava, koji su utvrđeni popisom pokretnih i nepokretnih stvari na dan 31.12.2021. godine, dati su u tabelarnom prikazu koji slijedi:

Redni broj	Vrsta osnovnih sredstava	Nabavna vrijednost	Otpisana vrijednost	Sadašnja vrijednost
1.	Kancelarijska oprema	18.377,54	11.584,81	6.792,73
2.	Računarska oprema	22.904,47	17.518,05	5.386,42
3.	Telekomunikaciona oprema	2.530,31	1.759,03	771,28
4.	Transportna oprema	32.864,08	12.612,44	20.251,64
5.	Ostalo	708,35	486,45	221,90
	Ukupno:	77.384,75	43.960,78	33.423,97

7. Organizacijska i kadrovska osposobljenost

Unutrašnja organizacija i sistematizacija Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja uređena je Pravilnikom broj 05-050/19-29/2, donesenim od strane Upravnog odbora, dana 18. februara 2019. godine. Navedenim pravilnikom utvrđene su organizacione jedinice i njihov djelokrug rada, radna mjesta, broj izvršilaca, opis poslova i uslovi za njihovo obavljanje, kao i raspoređivanje službenika/ca i zapošljavanje pripravnika/ca.

Shodno navedenom pravilniku, za obavljanje poslova iz djelokruga i nadležnosti Agencije, osnivaju se unutrašnje organizacione jedinice, i to:

- Sektor za kontrolu kvaliteta;
- Sektor za obezbjeđenje kvaliteta i istraživanje te
- Služba za opšte poslove i finansije.

Sektor za kontrolu kvaliteta vrši sledeće: sprovodi postupak akreditacije studijskih programa i izdavanje sertifikata o akreditaciji istih; vrši prijem zahtjeva za akreditaciju; vrši ocjenu kvaliteta studijskog programa i njegove usklađenosti sa profesionalnim potrebama i usvojenim standardima i uporedivosti sa istim ili sličnim programima u inostranstvu; priprema dokumentaciju za sprovođenje javnog poziva za listu eksperata, utvrđuje listu eksperata za akreditaciju i reakreditaciju; sprovodi postupak reakreditacije i izdavanja sertifikata o reakreditaciji ustanove visokog obrazovanja na osnovu izvještaja o reakreditaciji;

sprovodi periodične ocjene kvaliteta radi licenciranih ustanova visokog obrazovanja na zahtjev ovlaštenog organa ustanove ili organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete; saraduje sa ustanovama visokog obrazovanja; analizira izvještaje o akreditaciji studijskih programa, izvještaje o samoevaluaciji ustanova i izvještaje o reakreditaciji ustanova, sprovodi i druge aktivnosti u skladu sa zakonom i osnivačkim aktima Agencije.

Sektor za obezbjeđenje kvaliteta i istraživanje vrši sljedeće: prikuplja i obrađuje podatke o sistemu visokog obrazovanja i drugim sistemima koji su povezani sa sistemom visokog obrazovanja; sprovodi istraživanja u oblasti visokog obrazovanja i međusobno povezanim oblastima; priprema analize i indikatore potrebne za osiguranje kvaliteta, prati standarde, preporuke i kriterijume u oblasti obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja, a na osnovu čega predlaže mjere za unapređenje sistema obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja nadležnim institucijama, vodi registar akreditovanih studijskih programa i reakreditovanih ustanova, sprovodi i druge aktivnosti u skladu sa zakonom i osnivačkim aktima Agencije.

Služba za opšte poslove i finansije vrši sljedeće poslove: izrada opštih akata Agencije, priprema i objedinjava programe, planove rada i izvještaje o radu Agencije; priprema pojedinačna akta o ostvarivanju prava iz radnih odnosa zaposlenih; priprema akta za obračun zarada, naknada i drugih primanja zaposlenih; pripremu i zaključivanje ugovora sa fizičkim i pravnim licima; vođenje personalne evidencije; ostvaruju saradnju sa organom državne uprave nadležnim za upravljanje kadrovima u dijelu oglašavanja radnih mjesta, stručnog osposobljavanja zaposlenih i kadrovskog planiranja; druge organizacione, pravne, materijalno – finansijske poslove; izradu finansijskog plana; blagovremeno i namjensko korišćenje sredstava za namjene predviđene budžetom i finansijskim planom; vođenje poslovnih knjiga; izrada periodičnih obračuna i završnih računa; izrada finansijskih iskaza i dostavljanje Državnom trezoru; blagajničko poslovanje; knjigovodstvene poslove; ovjeravanje tačnosti i punovažnosti; plaćanje državnim novcem; javne nabavke i druge poslove u skladu sa propisima.

Prema navedenom pravilniku, za vršenje poslova iz djelokruga Agencije utvrđena su radna mjesta za 20 izvršilaca. Međutim, na dan 31.12.2021. godine, u Agenciji je bilo 15 zaposlenih službenika, od čega je 12 bilo zaposleno na neodređeno vrijeme i tri lica su bila na mandatu (v.d. direktora i dvije pomoćnice direktora) veza Napomena 4.1.

8. Budžetsko poslovanje

Agencija obavlja budžetsko poslovanje u skladu sa Zakonom o budžetu, Uputstvom o radu državnog trezora i drugim relevantnim propisima.

9. Sudski sporovi i potencijalne obaveze

Prema izjavi odgovornih lica Agencije, na dan 31.12.2021. godine, protiv Agencije se ne vodi nijedan sudski ili bilo koji drugi postupak/spor, niti Agencija vodi sudske postupke/sporove protiv trećih lica.

10. Potvrda stanja na računu kod banke

Revizoru je od strane Agencije dostavljena Potvrda stanja na računu Agencije od 31.01.2022. godine, koji je otvoren kod Hipotekarne banke AD Podgorica. Navedena potvrda je dostavljena na Obrascu 6 i potpisana od strane izvršnog direktora Agencije. Isti dajemo u tabelarnom pregledu koji slijedi:

1.	Organizacioni kod	40710
2.	Potrošačka jedinica	Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja Podgorica
3.	Naziv banke	Hipotekarna banka AD Podgorica
4.	Broj računa/partije	5,20042E+17
5.	Konto	23250000
6.	Naziv računa	devizni račun
7.	Oznaka valute	EUR
8.	Datum otvaranja računa	30.05.2019.
9.	Svrha otvaranja računa	plaćanje prema inostranstvu.
10.	Odgovorno lice	Goran Danilović
11.	Stanje na dan 01.01.2021. godine	783,00 €
12.	Dugovni promet (odlivi)	12.417,20 €
13.	Potražni promet (prilivi)	12.257,20 €
14.	Stanje na dan 31.12.2021. godine (11+13-12)	623,00 €
15.	Datum zatvaranja računa	
16.	Napomena 1	
17.	Napomena 2	